

Biblicum

– tidskrift för biblisk tro och forskning

- Jesu Bergspredikan II
- Korstågen, försvars- eller anfallskrig?
- Jehovas Vittnens vittnesbörd
- Profeten Jesajas bok, del 7
- Dopet i den helige Ande

Nr 2 2011 Årg. 75

INNEHÅLL

Redaktionellt	49
Jesu Bergspredikan II. Egil Edvardsen	50
Korstågen, försvars- eller anfallskrig? Alvar Svenson	58
Jesus som jordens nye härskare. SE	64
Profeten Jesajas bok, del 7. SE	72
<i>Frågor och svar</i>	79
<i>Utblick över samtiden</i>	90
<i>Gåvoredovisning</i>	97

BIBLICUM – tidskrift för biblisk tro och forskning

Ansvarig utgivare: Stefan Hedkvist

Redaktör: Seth Erlandsson

Redaktionskommitté: Seth Erlandsson, Stefan Hedkvist, Alvar Svenson, Egil Edvardsen, Kjell Petter Bakken.

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år.

Prenumerationspris: 250 svenska kr (stud. 150 kr)

Prenumeranter i Norge: 290 norska kr (stud. 200 NOK)

Prenumeranter i Danmark: 270 danska kr (stud. 190 DKK)

Prenumeranter i Finland och övriga Europa betalar 36 euro (stud. 25 EUR)

Våra portokostnader för fyra nummer (som är inkluderat i pren.priset) är f.n.:
prenumeranter inom Sverige 20 kronor, prenumeranter utanför Sverige 96 kronor.

Sverige: Plusgiro 152335-6, bankgiro 251-4701

Norge: DnB NOR 7877.08.15400

Finland: SAMPO 800017-70843747

Tidskriftens expedition:

Ingvar Adriansson, Släntvägen 10, S-331 35 Värnamo

E-mail: biblicum@bredband.net

Redaktionens adress:

Seth Erlandsson, Vitmåragatan 9 B, S-722 26 Västerås

E-mail: seth.erlandsson@tele2.se

Glöm inte anmäla adressändring till expeditionen!

BIBLICUM

tidskrift för biblisk tro och forskning

2/2011

Redaktionellt

Klarläggande undervisning om Bibelns verkliga innehåll är en stor bristvara. Med sorg har vi sett och ser fortfarande hur den förödande bibelkritiken misshandlar Bibeln och att många präster, pastorer och teologer präglats av denna bibelkritik. Behovet av teologer som kan Bibelns grundspråk och vördnadsfullt översätter och förklarar Bibelns verkliga innehåll är mycket stort. Kyrkor och samfund som saknat sådana teologer och släppt in bibelkritikens gift har gradvis blivit offer för alla möjliga människotankar.

Vi försöker fylla denna tidskrift med artiklar som utan förvanskningar lyfter fram vad Bibeln lär. I detta nummer fortsätter utläggningen av Jesu Bergspredikan, en predikan som många teologer missförstått. Genomgången av profeten Jesajas bok fortsätter. Den förutsätter att man tar tid på sig och har bibeltexten uppslagen. Kommentaren vill hjälpa läsaren att se sammanhang, bakgrund och den röda tråden i profetens rika bildspråk och ständiga växlingar mellan doms- och frälsningsutsagor.

Frågor som besvaras i detta nummer är bl.a.: Vad lär egentligen Jehovas Vittnen och kan man lita på deras bibelöversättning? Vad menas med Johannes dop och dopet i den helige Ande? Vilka var korsfararna och var korstågen ett försvars- eller ett anfällskrig? Utblickarna handlar bl.a. om sekulariseringen, humanisternas ateism och frånvaron av kristen mission.

Vi är tacksamma om alla som glömt prenumerera snarast gör det.

Red.

Jesu Bergspredikan II

(forts. från *Biblicum* 4/2010, s. 166-174)

av Egil Edvardsen¹

De kristna är salt och ljus i världen – Matt. 5:13-16

I saligprisningarna talar Jesus om alla de välsignelser från Gud som vilar över en kristen. Här talar han om den välsignelse som de kristna är för världen.

”*Ni är jordens salt*”, säger han om dem som tillhör hans rike (vers 13). Salt är konserverande. Det var det enda konserveringsmedel som människorna på Jesu tid hade för att bevara maten, särskilt köttet, så att det inte blev fördärvat. Salt är också en viktig smaktillsats (se Job 6:6), men här kan det inte vara något annat än saltets konserverande egenskaper som Jesus avser.

De kristna är som ett ”konserveringsmedel” i en fördärvad och syndig värld. På grund av synden är världen fördärvad. Men på grund av de kristna blir världen bevarad. Ett exempel på att Gud låter världen bestå på grund av de troende finner vi i berättelsen om Abraham som ber för staden Sodom (1 Mos. 18:23ff). Som bekant var Sodom en stad där gudlöshet och homosexuell omoral härskade. Abraham bad Herren om att han skulle skona staden för de rättfärdigas skull, om det så bara skulle finnas tio rättfärdiga i staden. Men som vi vet fanns det bara kvar fyra troende i staden – Lot och hans hustru och två döttrar. Därför blev hela Sodom ödelagt med undantag för Lot och hans familj. Petrus säger att Sodom och Gomorra var ”ett exempel på vad som skulle hända de ogudaktiga” (2 Petr. 2:6). På samma sätt som Herren ödelade Sodom och Gomorra ska han en gång göra slut på den fördärvade värld som vi lever i (2 Petr. 3:10).

Världen gillar självklart inte att de kristna är som salt. Den vill nog helst att de kristna är som honung. De kristna blir ofta frestade till att

¹ Egil Edvardsen är pastor i Lutherska bekännelsekyrkan i Norge. Översättningen från norskan är gjord av red.

inte längre vara salt. På grund av förföljelse, hån och motstånd från världen kan vi frestas till att anpassa oss efter världen så att vi både lever och tänker som den. Om vi tonar ner vårt kristna vittnesbörd och säger och gör saker som gör oss mer "apetitliga" för världen, förlorar vi vår sälta. En kristen som inte längre är "salt" kan inte brukas som "konserveringsmedel". Han är som salt som har förlorat sin kraft (egentligen som har blivit smaklöst eller urvattnat).

Salt som inte längre kan göra nytta kastas bort. *"Om saltet förlorar sin sälta ... duger det bara till att kastas ut och trampas ner av människor"*, säger Jesus (vers 13). Så länge de kristna frimodigt håller fast vid sin kristna tro och bekännelse kommer många människor att respektera dem, även om de inte tycker om deras bekännelse. Men kraftlösa kristna, som försöker få uppskattning och bli omtyckta av världen, har ingen kraft att påverka. Deras vittnesbörd har ingen verkan. Det kan inte skapa tro och göra människor till sanna Jesu efterföljare. Saltet har förlorat sin kraft.

"Ni är världens ljus", säger Jesus vidare om de troende (vers 14). Hela världen ligger i mörker. Mörker är i Bibeln en bild av andlig okunnighet och blindhet och falsk tro (Ef. 4:18; 2 Tess. 2:10). Gud har satt de kristna i detta mörker för att de ska skina som små ljus.

Men de kristna kan inte driva ut mörkret på egen hand. De är inte ljus i sig själva. De är bara ljus så länge de vandrar i honom som kallar sig själv för "världens ljus" (Joh. 8:12). Som kristna har vi allt vårt ljus från honom. Han är som solen, medan vi bara är som små speglar som reflekterar ljuset från honom. Han skiner på oss och fyller oss med sitt ljus genom sitt ord.

T.o.m. ett litet ljus kan göra stor skillnad i förhållande till det kompakta mörkret. Varje kristen har alltså stor betydelse. För att understryka detta säger Jesus: *"Ni är världens ljus. Inte kan en stad döljas som ligger på ett berg"* (vers 14). Ordet "stad" får oss att tänka på den kristna kyrkan. På flera ställen liknas kyrkan vid staden Jerusalem (Hebr. 12:22; Upp. 3:12). I Gamla testamentet är berget Sion eller Jerusalem en bild av kyrkan – de troende (se t.ex. Ps. 48:2-3; 87:1-3). Den kristna kyrkan är som en stad som ligger på toppen av ett berg. Den kan inte döljas. Alla kan se den.

Människor som själva lever i mörkret hatar ljuset, för ljuset avslöjar dem. "Människorna älskade mörkret mer än ljuset eftersom deras gärningar var onda. Den som gör det onda hatar ljuset och kommer inte till ljuset, för att hans gärningar inte ska bli avslöjade" (Joh. 3:19-20).

Därför kommer också de som vandrar i ljuset och reflekterar ljuset från honom som är världens ljus att bli hatade och förföljda.

Alla kristna är ljus i världen. Men på grund av motstånd och förföljelse kan vi var och en frestas att dölja ljuset och "sätta det under skäppan" (vers 15). Ett ljus som står under ett sädeskar ("skäppan") gör självklart inte längre någon nytta som ljus. Det är meningslöst att tända ett ljus och därefter sätta det under ett kar. Om ljuset ska göra någon nytta och lysa "för alla i huset", bör det stå väl synligt.

En kristen som döljer sitt ljus i den här världen handlar tvärtemot det Gud hade tänkt med honom eller henne. Gud har gjort de kristna till bärare av det frälsande ljuset och gjort så att de kan lysa i en mörk värld. Men om de kristna döljer ljuset så att det inte skiner för världen, kommer de till sist att förlora det och själva befinna sig i mörker. Ett ljus som tänds och därefter placeras under ett kar kommer inte bara att misslyckas med att upplysa rummet, utan det kommer också att förbruka allt syre under karet och till sist slockna.

I vers 16 kommer Jesus med de positiva följderna av att de kristna är salt och ljus i världen: "*Låt på samma sätt ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Far i himlen!*" Paulus förklarar detta så här: "... så att ni blir fläckfria och rena, Guds oskyldiga barn mitt ibland ett falskt och fördärvat släkte, bland vilka ni lyser som stjärnor i världen, när ni håller fast vid livets ord" (Fil. 2:15-16). Genom att följa Guds vilja och leva ett gudfruktigt liv i världen är de kristna ljus i världen. Det är klart att om de kristna inte lever som de lär, dvs. inte själva lever efter det ord som de förkunnar, kommer de inte att kunna skina för världen eller vara salt i världen.

När människor ser de kristnas goda gärningar kommer de också att prisa vår Far i himlen, säger Jesus. Goda gärningar är gärningar som är gjorda i tro på Guds nåd (Hebr. 11:6). Den som gör sådana gärningar, gör det inte för att få ära och beröm för egen del utan för att ära Gud. De är kärleksgärningar, gjorda i tacksamhet mot honom som är vår himmelske Far och som älskat oss så högt att han gett oss sin enfödde Son för att lida och dö för våra synder. "Vi älskar därför att han först har älskat oss" (1 Joh. 4:19).

Genom våra goda gärningar kommer Gud att leda andra till att prisa honom. Genom det liv vi lever kommer andra att se vilken skillnad det är mellan att tro på Kristus och inte tro på honom. Vårt liv kommer att leda till att andra blir intresserade av vår tro och får höra om honom

som är vår gode himmelske Far. Så ska också de komma till tro och börja prisa honom. Petrus skriver: ”Uppför er väl bland hedningarna så att de, när de anklagar er som förbrytare, ser alla goda gärningar ni gör och prisar Gud den dag han uppsöker dem” (1 Petr. 2:12).

Lagens uppfyllelse – Matt. 5:17-20

I detta avsnitt finner vi själva huvudtemat i Bergspredikan, nämligen den rättfärdighet som alla sant troende har. Rättfärdighet är egentligen huvudtemat i alla religioner, rättfärdighet i förhållande till andra människor och framför allt rättfärdighet i förhållande till Gud.

Alla religioner med undantag för kristendomen lär att människan själv får hitta på hur hon kan bli tillräckligt rättfärdig för att bli accepterad av Gud. Människan måste själv skaffa sig den rättfärdighet som Gud förväntar sig. Men Bibeln lär, och alla kristna tror, att en syndare blir rättfärdig inför Gud bara genom tron på Jesus Kristus (se t.ex. Rom. 3:22-28; 4:5; Gal. 2:16; Fil. 3:9). Kristus är vår rättfärdighet. Han levde det fullkomliga liv som Gud kräver av oss och hans krav kan vi inte ens börja med att uppfylla. Genom tron på Jesus blir hans rättfärdighet vår.

”Tro inte att jag kommit för att upphäva lagen eller profeterna”, säger Jesus. *”Jag har inte kommit för att upphäva utan för att uppfylla”* (vers 17). Jesus var ingen religionsstiftare. Han grundade ingen ny religion. Han kom inte för att upphäva Gamla testamentets religion.

Uttrycket ”lagen och profeterna” är en beskrivning av alla de 39 gammaltestamentliga skrifterna som vi har i vår Bibel idag. Från 1 Mosebok till Malaki är detta huvudbudskapet: Alla människor är syndare och förtjänar Guds straff, men Gud lovar att sända en Frälsare från synden. Genom tron på denne kommande Frälsare fick människor som levde före Kristus syndernas förlåtelse och evigt liv.

Jesus kom inte för att upphäva utan för att uppfylla ”lagen och profeterna”. På vilket sätt uppfyllde han lagen och profeterna? Svaret på detta är beroende av om vi tänker oss att ”lagen” och ”profeterna” har samma innehåll eller olika innehåll. Med ”lagen och profeterna” kan det i Skriften menas en enhet (Matt. 7:12 och 22:37-40), dvs. att vi finner samma lag både i de fem Moseböckerna och i resten av GT. Svaret blir därmed att Jesus kom för att uppfylla Guds lag fullkomligt.

Men vi kan också förstå uttrycket ”lagen och profeterna” på ett annat sätt, nämligen så att med ”lagen” menas först och främst Guds bud, och med ”profeterna” menas allt det GT har sagt om honom som skulle

komma. Därmed blir svaret att Jesus kom för att uppfylla både Guds lag och alla löften och profetior i GT. Båda svaren är möjliga. Bland kyrkofäderna i den första kristna kyrkan blev uttrycket ”profeterna” oftast förstått som det som innehåller löftet eller profetian om Kristus. Därmed hänvisar Jesus här i Matt. 5:17 till hela det verk som han hade kommit för att utföra genom sin ställföreträdande laguppfyllelse och sitt lidande och sin död. Han kom för att uppfylla lagen med sin aktiva lydnad och profeterna med sin passiva lydnad.

Jesus blev ofta anklagad för *antinomism*, dvs. den uppfattningen att det inte är nödvändigt med någon lag. Fariseerna anklagade honom för att upphäva sabbaten (Matt. 12:1-14), tillåta lärjungarna att bryta mot fädernas stadgar (Matt. 15:2) och därmed vara en fiende till lagen. Denna anklagelse riktades senare mot Stefanus (Apg. 6:11,13) och Paulus (Rom. 3:31).

Grundbetydelsen av ordet som översätts med ”upphäva” är ”ödelägga, riva ner” (Matt. 26:61: ”riva ner templet”) eller ”sätta ur funktion”. Jesus kom alltså inte för att sätta lagen ur funktion utan för att ge den sin fulla betydelse. I motsättning till fariseerna och de skriftlärda som hade nedgraderat lagen på så vis att den blev möjlig att hålla, ville Jesus återinföra den sanna betydelsen av Guds lag. Fariseerna och de skriftlärda hade med sina stadgar och tillämpningar av lagen i verkligheten upphävt den. För om inte den helige och oföränderlige Gudens lag får behålla sin egentliga betydelse och mening, som är att ge uttryck åt det som vår helige Gud vill att vi människor ska göra, blir den därmed upphävd. Luther säger att med att ”uppfylla” lagen menas att gå in i lagens hjärta, så att vi lär känna lagens innehåll och mening.

I vers 18-19 fastslår Jesus att så länge den här världen består ska lagen som Guds oföränderliga vilja också bestå i sin fulla kraft. Det är omöjligt att sätta lagen ur funktion. Jesus understryker detta med att säga ”amen”. Amen är ett hebreiskt ord som Jesus ofta brukar för att understryka trovärdigheten och sanningen i det han säger. Jesus talar utifrån sin egen auktoritet som Guds eviga Son. Profeterna sa: ”Så säger Herren...”, och apostlarna sa: ”Det står skrivet ...”. Men Jesus som sann Gud har rätt och auktoritet att säga: ”*Amen* (= detta är sanningen), *jag säger er ...*” (vers 18).

Jesus talar om att ”*inte en enda bokstav, inte en prick i lagen*” ska förgå (vers 18). Egentligen brukar Jesus uttrycket ”ett jota eller ett streck i lagen”. Ett ”jota” är den minsta bokstaven i det grekiska alfabetet (jämför

med den hebreiska bokstaven *jodh* som bara ser ut som en liten hake eller ett komma överst på raden). Ett ”streck” blev brukat som en utbrodering eller förlängning av en enskild bokstav i det hebreiska alfabetet, kanske så som böjen på vårt ”j” som kan förstås som ett förlängt ”i”.

Det är viktigt att vi förstår Jesus rätt här. Textforskning har visat att bokstäver både har tillagts och avlägsnats från de ursprungliga manuskripten till Bibeln under avskrivningsprocessen. Om Gud hade velat att varenda pennstreck som de bibliska författarna gjorde skulle bevaras, hade han sört för att det inte fanns några textvarianter. Men det Jesus talar om här är att alla *lagens krav till alla människor om att leva ett fullkomligt liv* aldrig ska upphävas. Det finns inte ett bud i den moraliska lagen som är så litet att vi inte är pliktiga att hålla det. Vi hör ofta människor tala om ”vita lögnen” som om det skulle finnas lögnen som inte är så allvarliga brott mot det åttonde budet. Men Skriften tillåter inga undantag till fullkomlighet (jfr Jak. 2:10). Gud kräver absolut fullkomlighet (Matt. 5:48).

Guds vilja att alla människor ska fullkomligt uppfylla lagens krav på fullkomlighet kommer aldrig att förändras. Den står fast för evigt. Därför säger Jesus att inte den minsta bokstav i lagen ska förgå. Guds bud är eviga (1 Petr. 1:25).

Här talar Jesus först och främst om lagen, men i Matt. 24:35 brukar han samma uttryck om allt som han har sagt. All motsägelse av Guds ord är en allvarlig sak. De som undervisar i Guds ord bär ett stort ansvar.

I vers 19 riktar Jesus sin varning mot alla som sätter åt sidan eller bryter ett enda av Guds bud. *”Den som därför upphäver ett av dessa minsta bud och lär människorna så, han ska kallas den minste i himmelriket. Men den som håller dem och lär människorna dem, han ska kallas stor i himmelriket.”*

Det är tydligt både från den föregående versen och från många andra ställen i Bibeln att Jesus inte betraktar några bud som mer eller mindre viktiga än andra. Men här tar Jesus sin utgångspunkt i människors förståelse och värdering av buden. Vi människor har lätt för att gradera buden och räkna några för viktigare än andra, och några lagbrott för grövre än andra. Många vill t.ex. säga att det är mycket värre att dräpa än att tala illa om sin nästa. Men enligt Bibeln är det lika allvarligt, för även en ”liten” synd är synd mot den helige Guden. Och även att upphäva ett av de bud som vi betraktar som ”små” är allvarligt i Guds ögon.

Jesus säger att den som upphäver ett enda av Guds bud och *”lär män-*

niskorna så” ska räknas för *”den minste i himmelriket”*. Lagen kan brytas både med gärningar och ord, både genom våra handlingar och genom vår lära. Det är allvarligt nog att bryta Guds bud med en gärning, men ännu värre är det att lära andra människor detta. Människor som lever i strid med Guds bud och dessutom genom sitt exempel både i ord och handling får andra att leva i strid med Guds bud, står under Guds dom.

Vers 20 understryker allvaret i Jesu ord. Han talar med auktoritet: *”Jag säger er ...”*. Om någon missförstått Jesu ord så långt, var det inte möjligt att missförstå honom efter dessa ord: *”Om er rättfärdighet inte går långt utöver de skriftlärdas och fariseernas, ska ni inte komma in i himmelriket.”* Fariseerna och de skriftlärda blev allmänt betraktade som goda exempel på fromhet och rättfärdighet. De menade att de var i stånd till att uppfylla den rättfärdighet som Gud krävde och att de gjorde det (Luk. 18:11-12). De hade upprättat en mängd tilläggsföreskrifter till Moselagen, inte minst om vad som var tillåtet eller inte tillåtet på sabbaten. Alla dessa föreskrifter menade de att de höll och att deras plats i himmelriket därför var säkrad. Men Jesus säger att detta inte var nog. För att komma in i himmelriket var det nödvändigt att ha en rättfärdighet som långt övergår de skriftlärdas och fariseernas.

Gud vill inte bara ha yttre gärningar som ser fina ut för människor. Gud vill ha ett nytt, rent hjärta. Den fariseiska rättfärdigheten bestod i en yttre laguppfyllelse. Den bestod i att inte dräpa, inte bryta äktenskapet, inte stjäla etc. Men med en sådan rättfärdighet kom de aldrig in i himmelriket. För deras *hjärta* var fullt av synd, fullt av orenhet och ond lust. *”Ve er, skriftlärda och fariseer, ni hycklare!”*, säger Jesus. *”Ni liknar vitkalkade gravar. Utanpå ser de vackra ut, men inuti är de fulla av de dödas ben och allt slags orenhet. Så är det också med er. Utanpå ser ni ut att vara rättfärdiga, men inuti är ni fulla av hyckleri och ondska”* (Matt. 23:27-28).

Fariseernas rättfärdighet är ingenting annat än vår gamle Adams rättfärdighet. Vi vill gärna pryda oss med våra gärningar. Vi vill se fromma och fina ut utanpå. Men vår gamla natur är full av synd, full av orena och onda tankar. En sådan rättfärdighet duger inte inför Gud. *”Det som är fött av köttet är kött”*, säger Jesus. Och utan att detta gamla kött blir fött på nytt, kan det inte komma in i Guds rike (Joh. 3:3ff). Ett nytt, rent hjärta måste skapas.

All mänsklig rättfärdighet, oberoende av hur fin och präktig den ser ut, kan inte föra oss in i himmelriket. Den är den gamla människans

rättfärdighet. Gud kräver en fullkomlig rättfärdighet. Han kräver ett fullkomligt rent hjärta, fritt från all ond lust, alla onda tankar, allt hat och begär, all hämndgirighet och stridslust. En sådan rättfärdighet består inte bara i att handen inte dräper utan att hjärtat är fritt från vrede och hat. Den består inte bara i att vi inte bryter äktenskapet i handling, dvs. skiljer oss från vår äkta hälft eller är otrogna i äktenskapet, utan den består i att hjärtat är fritt från alla onda lustar och syndiga begär. Så är det också med alla de andra buden. Lagen vill inte bara ha gärningar utan ett rent hjärta som helt och fullt rättar sig efter Guds ord och vilja.

Om vi inte har en sådan rättfärdighet kommer vi aldrig in i himmelriket, säger Jesus. Och han visar vidare i Bergspredikan att den mänskliga rättfärdigheten inte håller måttet inför Guds lag. Genom olika exempel visar han att Gud kräver mer än bara en yttre laguppfyllelse, att han kräver ett rent hjärta.

Gud kräver fullkomlighet av oss människor (Matt. 5:48). Det är bara *en* som har uppfyllt lagen fullkomligt, och det är Jesus Kristus, vår Frälzare. Han var utan synd (Joh. 8:46; Hebr. 4:15; 7:26). Därför finns det bara *en* möjlighet för människorna om de vill komma in i himmelriket, och det är att hans rättfärdighet blir tillräknad dem. Eftersom alla människor har syndat och saknar Guds rättfärdighet, är Kristi rättfärdighet vår enda räddning. Denna rättfärdighet blir tillräknad alla som tror på honom (Rom. 3:23-23; 4:5; 4:24).

Korstågen, försvars- eller anfällskrig?

av Alvar Svenson

Under senare år har debatten till stora delar rört sig om den kristna kyrkans misstag och övergrepp under historien. Häxbränning, inkquisition och korståg etc. bevisar, menar man, att den kristna kyrkan inte är vad den säger sig vara utan använder vilka medel som helst för att tillfredsställa sitt maktbegär. Korstågen skulle då i synnerhet vara beviset på grymheter som begåtts i Guds och kyrkans namn. Då aposteln säger att de stridsvapen som kyrkan ska använda inte är av köttslig natur utan andliga, menar han att det är med Guds ord i lag och evangelium som församlingen ska sprida sitt budskap. Vi måste erkänna att det har begåtts övergrepp i Guds namn och många har fått lida mycket och onödigt pga. människors maktlystnad och hämndbegär. Historien visar på många sådana exempel. Korstågen visar med all tydlighet hur felaktigt det är att strida med ”köttsliga” vapen och det mot en överlägsen fiende, oavsett vad målsättningen är. Frågan är: vad var egentligen avsikten med korstågen? Fanns det orsaker i bakgrunden som rent av kan ge en viss förståelse för denna insats?

Dr *Peter Hammond*, som på sin hemsida *Christian Frontline* tar upp frågan, ger en annan syn än den allmänt vedertagna. Han delar definitivt inte den syn på historien som den som numera är den gångbara och politiskt korrekta. Peter Hammond bor i Sydafrika och är missionär i de krigsdrabbade länderna i Afrika. Han har skrivit flera böcker med apologetiskt innehåll. Han är teologie doktor med mission som specialité. Under sin verksamhet har han på nära håll haft tillfälle att studera Islam och dess framväxt.

På hemsidan skriver han om *Vad varje kristen bör veta om korstågen*. Uppsatsen är en reaktion på vad han menar är den politiska korrekthet som alltmer präglar västerländsk historieskrivning. En historieskrivning som är alltför färgad av influenser från islam och nu allmänt accepteras av västerlandet. Han är tydlig med att islams företrädare också idag har

för avsikt att skaffa ett större inflytande över både religion och kultur i det sekulära och andligt likgiltiga Europa.

Uttrycket ”korståg” aktualiserades i samband med att USA:s förre president, George Bush, talade om kriget i Irak och Afghanistan som ett korståg mot terrorismen. Då historieböckerna talar om korstågen avses i första hand de krig som fördes mot muslimskt välde över Palestina och Jerusalem. Dessa korståg, beroende på hur man definierar begreppet, varade från slutet av 1000-talet och ca 200 år framåt. Dr Hammonds uppsats vill enligt honom själv upplysa varje kristen om orsaken till korstågen och ge en bakgrund till dessa blodiga uppgörelser. Hans uppsats behandlar främst de korståg som riktades mot islams erövringar av kristendomens heliga platser.

Det Heliga landet under islam

År 638 e. Kr. lades Jerusalem och därmed många av de heliga platserna under muslimskt välde. Allt eftersom tiden gick började man förfölja de kristna pilgrimerna genom att trakassera och döda dem. De kristna belades med straffskatt och man förbjöd förekomsten av korsets symbol. Det fick inte heller förekomma någon kristen undervisning för barn. Kalifen al Mansur bestämde (772) att alla kristna och judar i Jerusalem skulle märkas på händerna. På Palmsöndagen (937) rusade muslimska styrkor in i Jerusalem för att plundra Golgatakyrkan och Uppståndelsekyrkan.

Kalifen al Hakim släppte (1004) loss en våg av kyrkbränning, förstörelse och konfiskering av de kristnas egendom. Under de tio närmaste åren följde en våldsam förföljelse mot kristna och judar med både tvångsomvändelser och avrättningar. Samme al Hakim förstörde (1009) den Heliga gravens kyrka och Uppståndelsekyrkan. När Seldjukerna, som till största delen var turkar, kom till Jerusalem (1077) dödades mer än tretusen människor, också många kristna. Det var vid detta tillfälle som den kristne kejsaren i Byzanz, Alexius I, vände sig till de västliga kyrkorna med vädjan om hjälp. Denna vädjan är den bakomliggande orsaken till att påven Urban II, på en s.k. reformsynod i Clermont (1095), i sitt tal till folket uppmuntrade till korståg.

Vilka var då korsfararna?

Den påvliga korstågsappellen utlöste en begeistring i vida kretsar bland folket. Korsfararna samlades under korsets tecken och bestod av männis-

kor ur alla samhällsgrupper. I synnerhet den frankiska och normandiska adeln var lojal mot den påvliga appellen. Där fanns givetvis soldater och officerare med utbildning för krig men också enkla utbildade bönder och daglönare. Alla hade inte samma anledning att delta i ett våldsamt krig, men religiös övertygelse, äventyrslystnad, förväntan på ett bättre liv och i vissa fall stillande av ett oroligt samvete är inte helt okända parametrar som drivkraft för en krigsinsats. Påven utlovade syndernas förlåtelse och straffeftergivelse för den som drog ut på korståg. Den som miste livet i korstågsstrid blev martyr och kunde räkna med att omedelbart bli upptagen i paradiset. Detta kunde påven utlova i kraft av sin påvliga auktoritet. Hans löften betydde säkert mycket för många, men resan och äventyret i samband med ett visst mått av oförstånd hjälpte säkert många av korsfararna en bit på vägen. Stora umbäranden, sjukdomar, hunger, dåligt organiserande och fiender i bakhåll var oförutsedda överraskningar. Sammantaget skördades många liv långt innan man ens sett den fiende man var på väg emot.

Man kan inte heller underskatta övertygelsen att det var en Gud välbehaglig gärning man gjorde då man drog ut mot den vantroende fienden. Man kallades *milites Christi* och att dö i den ställningen medförde omedelbart upptagande i paradiset. Islam var den tidens stormakt i Mellanöstern. Chansen för framgång för korståget var i stort obefintlig. Vad visste man egentligen om sin fiende? Liknelsen med Davids kamp mot Goliat är påtaglig: oändligt långa transporter för understöd och logistik, ingen självklar ledare eller härförare, ingen organiserad befälsordning och ingen upprättad ordning för understöd. Korstågen bestod av tusentals krigare som tog sig djupt in på fiendens område med obefintlig kontakt med hemmet hundratals mil bort. Många av dem svalt ihjäl, andra dog av sår, skador, sjukdomar och svåra umbäranden.

Korsfararna som befriare

Vad handlade då korstågen egentligen om? Var meningen att endast återta Jerusalem från muslimernas herravälde och i synnerhet den heliga graven som var målet för många pilgrimsvandringar? Eller var det ett regelrätt erövringskrig?

Vid det första korståget erövrades Jerusalem i juli 1099 och stora delar av Palestina, fyra år efter den påvliga appellen i Clermont. Då Jerusalem intogs anställdes en stor massaker på dess invånare. Orsaken till denna bittra uppgörelse kan möjligen förstås mot bakgrund av den

behandling korsfararna mött på vägen dit och den regelrätta förföljelse av pilgrimer som föregått erövringen. Hammond menar att synen på korstågen som regelrätt erövring av städer och land i Mellanöstern är till stora delar en förfalskning. Hur förhåller det sig med det? Vad var det som drev människor att överge hem och hemland för att under korsets tecken ge sig i strid med ett annat folk, långt bort i främmande land?

Han menar att det är fel att tala om korstågen som en helt oprovoceerad företeelse. Det var inte fyra fridsamma sekel som plötsligt förvandlades till våldsamma stridigheter av ett påvetal med löfte om syndernas förlåtelse. En annan av senare tiders myter är att korstågen var i första hand ett försök att med våld omvända muslimer till kristen tro. Hammond menar att det inte finns några bevis för det. Han kallar det en politiskt motiverad fantasi. Korsfararna såg sig själva som pilgrimer vars yttersta avsikt var att återta det förlorade landet och befria den heliga graven, menar han.

Den kristna kyrkan växte fram i Mellanöstern och de "kristna" städerna och deras befolkning hade besegrats och förtryckts av saracener (muslimska krigare) och Seldjuker. När därför korsfararna kom hälsades de som befriare i många av städerna. Städer som Kartago, Alexandria, Antiokia och Nicea, som för alltid förknippas med kristen historia, hade lagts under muslimskt välde. De fick nu möjligheter att utöva sin religion i frihet. Under det första korståget "befriades" Nicea och Antiokia 1098 och Jerusalem i juli 1099. Därmed började man bygga upp en kristen stat i Palestina.

Myten om "Saladin"

Den mest kände av de muslimska härförarna är Saladin, som egentligen hette Salah ad-Din Yusuf abn Ayybi (1138-1193). Hans krigare, de s.k. saracenerna, gjorde sig kända för stor skicklighet i krigskonst, mycket hängivna sin herre. De var väl utrustade med den tidens bästa vapen och hästar. Saladin har ofta framställts som mycket storsint och ädelmodig. Han gjorde sig känd för sin seger över korsfararna vid Hattim, väster om sjön Genesaret i juli 1187. I oktober samma år återerövrade han Jerusalem.

Var han då så storsint? När han vunnit slaget vid Hattim beordrade han en massavrättning av alla kristna. Detta i enlighet med Koranen som säger: "När du möter de otroende på slagfältet, så hugg halsen av dem!" Saladins sekreterare rapporterade senare om detta tillfälle, att alla

som följde honom ombads att döda en fiende. Saladin såg på med ett leende medan de otroende visade djupaste förtvivlan. Det var inte första gången de kristna utsattes för våldsamheter. I Aleppo dödades alla kristna på order av den muslimske kommandanten Nur ed Din 1148.

Inga materiella förmåner eller vinster

Oavsett vad som drev korsfararna är det svårt att tänka sig att det var materiella fördelar som utgjorde drivkraften. Tvärtom, många av dem sålde allt vad de ägde för att finansiera sitt deltagande. Man lämnade sina gårdar och i många fall sina familjer och gav sig av på detta farliga och osäkra uppdrag – en resa på mer än trehundra mil i oländig terräng som i sig var en uppoffring utöver mänsklig förmåga. En uppskattning är att nittio procent var fotsoldater och endast tio procent var beridna.

Det är näst intill omöjligt för välmående och bekväma människor i det 21:a århundradet att förstå vad som motiverade dåtidens människor till sådana uppoffringar. Historien igenom har visat prov på människor som gjort ofattbara offer för sin religiösa övertygelse. Människor som också varit beredda att under stora umbäranden bistå sina bröder i nöd. Också bland korsfararna fanns känslan av skyldighet och kristen plikt att hjälpa sina behövande medkristna som plågades av fienden. En del av den hjälpen bestod i att befria Det Heliga landet åt sina medkristna och ge pilgrimerna tillträde till de heliga platserna. Men den bestod också i ett behov hos dem att kämpa för sin Konungs ära, vars kyrkobyggnader raserats och vars gudom förnekades av den muslimska invasionsstyrkan. Dessa reflektioner görs av dr Hammond som studerat islam och kristen mission i många år.

Han fortsätter: Det är inte säkert att vi kan dela korsfararnas övertygelse eller metoder, men vi bör betrakta deras insats i ljuset från dåtidens världsuppfattning och värdering. Ordet ”korståg” förekommer inte i Bibeln och är inte anbefallt i den heliga Skrift. Däremot ska man komma ihåg att *jihad*, dvs. heligt krig, är befallt i Koranen. Den som inte är beredd att gå i krig mot islams fiender kan räkna med straff från Allah. *Jihad* är en viktig befallning av Muhammed och inte bara en rekommendation.

Inga mer korståg

Nu är det många århundraden sedan korstågen tog slut. Ingen kyrka eller sammanslutning inom kristenheten skulle komma på tanken att

förespråka några nya korståg idag. *Jihad* däremot pågår ända in i vår tid och orsakar många människors lidande och död. Man räknar med att en och halv million kristna armenier slaktades i Turkiet 1915. Kristna har kontinuerligt förföljts och dödats av militanta islamiska företrädare i Indonesien, Filippinerna, Sudan och Nigeria intill idag. Självordsbombning och terrorism går ofta under namn av ”heligt krig” och motiveras utifrån hat mot oliktänkande.

Studiet av korstågens historia leder inte till övertygelse om metodens eller krigets välsignelse. Men studiet kan hjälpa oss att förstå vad som låg bakom, sätta in det i sitt sammanhang och få förståelse för vad det egentligen handlade om. Dr Hammond avslutar med orden: ”Den som inte känner sitt förflutna har ingen framtid”.

Ingen förespråkar några korståg mer. Däremot är det den kristna kyrkans plikt att ta korset på sig och följa sin Herre. I den efterföljden kommer hon att göra sina största segrar genom att vinna själar för Guds rike. *Ty även om vi lever här i världen, strider vi inte på världens sätt. De vapen vi strider med är inte svaga utan har makt inför Gud att bryta ner fästen. Ja, vi bryter ner tankebyggnader och allt högt som reser sig upp mot kunskapen om Gud* (2 Kor. 10:3-5).

Litteratur för fördjupning: *Riddare och korsfarare* av Jay Williams (Malmö 1962). *Religionslexikonet*, översättning av Joakim Retzlaff (Forum, Stockholm 1996). *Korstågen enligt Araberna* av Amin Maalouf (Alhambra, Ungern 1991). *Romerska rikets nedgång och fall*, band 2, D. M. Louis förkortade version (Forum, Uddevalla 1966). *Kyrkohistoria 1* av Torben Christensen – Sven Göransson (Stockholm 1969).

Jesus som jordens nye härskare

– en kommentar till Jehovas vittens vittnesbörd

Jehovas vittnen (JV) menar sig stå för det bibeltrogna vittnesbördet. Ett par vänner som tillhör Jehovas vittnen har bett mig studera och kommentera deras vittnesbörd. Jag har fått ta del av lektionsutkastet ”Jesus Kristus – jordens nye härskare” (Vaktornet, Arboga 2001) och även fått till skänks andra skrifter från Vaktornet, t ex ”Kunskapen som leder till evigt liv”, ”Vad kräver Gud av oss?” och ”Är Jesus Kristus den allsmäktige Guden?” Här följer i punktform en del av det som Jehovas vittens vittnesbörd innehåller i dessa skrifter:

- JV betonar att ett nytt styre, en teokrati, måste och ska upprättas på jorden.
- Jesus är väl lämpad att vara jordens nye härskare. Han har gjort så mycket för mänskligheten att han är den rätte att tjäna som jordens nye härskare.
- Kristi styre som ska upprättas på jorden ska utövas av en himmelsk regering som består av 144.000 människor plus Kristus själv. Dessutom kommer Jesus att förordna jordiska furstar.
- Jordens nye härskare ska åstadkomma ett världsomfattande paradiset på jorden.
- Den världsliga staten är Satans organisation som ett Jehovas vittne inte kan ha något att göra med och kyrkorna är Satans allierade.
- Jesus är Jehovas första skapelse och inte, som de kristna tror, den sanna Guden, ”av samma väsen som Fadern”. Kristus får inte tillbes som Gud. Treenigheten är en lögn, betonar det.
- Själen är inte odödlig. När människan dör kroppsligt, dör också själen.
- Bara Kristus och de 144.000 har förtjänat rätten att leva genom att ha varit fullkomligt lydiga Guds styre.

- Jorden kommer aldrig att förstöras. Den kommer att bestå för evigt.
- Innan jorden kan bli ett paradiset måste onda människor avlägsnas. Jehova kommer snart att tillintetgöra den nuvarande tingens ordning. Världen närmar sig Harmageddon, dvs ett slutkrig som Gud ska utkämpa för att göra slut på ondskan. Sedan kommer 1000-årsriket då uppståndelsen ska äga rum. De som med berätt mod har syndat mot Guds verksamma kraft utan att ångra sig kommer inte att få uppstå.
- De som uppstår får möjlighet under 100 år att visa full lydighet mot Guds teokrati. De som mot slutet av denna provtid inte är lydiga kommer att tillintetgöras, medan de lydiga får leva under Guds teokrati.
- Något helvete finns inte, eftersom de olydiga förintas.

Denna världens härskare

Det är riktigt att alla jordiska härskare har stora brister och att mycket ondska och olydnad mot Gud präglar människorna och deras ledare i den här världen. Endast Gud är fullkomlig och vår rätte herre som vi i allt borde lyda. Jesus kallar djävulen för ”denna världens furste” (Joh 14:30). Därför lever de som har Kristus till sin konung och herre som gäster och främlingar i denna världen. ”Vi har vårt medborgarskap i himlen”, skriver Paulus (Fil 3:20).

Kristi rike

Genom tron på Kristus tillhör de kristna Kristi eller Guds rike. Tack vare Kristi ställföreträdande gottgörelse som de förlitar sig på är deras syndaskuld betald och de tillräknas Kristi rättfärdighet, så att de inte längre är skilda från Gud genom synden utan är på nytt i gemenskap med Gud, är medborgare i Guds och Kristi rike. Detta rike kan inte ses med ögonen, det är inte av denna världen (Luk 17:20-21). Det framträder inte i sin fulla, synliga glans förrän på den yttersta dagen. Så länge denna syndiga värld består är Kristi rike ett osynligt fridsrike mitt ibland yttre, världslig ofrid. Guds rike är ”mitt ibland er” (kan också översättas ”invärtes i er”), säger Jesus (Luk 17:21).

Det är viktigt att skilja mellan världsliga riket och Guds rike, det messianska kungariket eller fridsriket. Kristus ”han är vår frid” (Ef 2:14). Kristi fridsrike är redan här - men osynligt. Där Kristus är och skapar tro och syn hos den icketroende och andligt blinde, där är hans rike. Där är den frid som världen inte kan ge och som övergår allt förstånd. Där

är det eviga livet och det eviga riket, som aldrig ska gå under. Jesus kallar de troende för sina får och säger: ”Jag ger dem evigt liv, och de skall aldrig någonsin gå förlorade, och ingen skall rycka dem ur min hand” (Joh 10:28). Jesus är den utlovade Människosonen (Dan 7:13), som har kommit med Guds eviga rike till oss. Om dem som avvisar Jesus, Människosonen, säger han: ”O att du idag hade förstått, också du, vad som ger dig verklig frid. Men nu är det dolt för dina ögon” (Luk 19:42).

Denna värld ska förgås

Jehovas vittnen säger att en verkligt effektiv härskare *ska styra jorden* och att Jesus är lämpad att vara *jordens nye härskare*. Men Bibeln säger inte bara att Kristi *styre* är himmelskt utan att Kristi *rike* är himmelskt. Det är inte av denna världen (Joh 18:36,37). Denna värld ska gå under. Den är lagd under förgängelsen. ”Himmel och jord ska förgås”, säger Jesus, ”men mina ord ska aldrig förgås”. ”Herrens dag kommer som en tjuv, och då skall himlarna försvinna under våldsamt dån och himlakroppar upplösas av hetta och jorden och de verk som är på den inte mer finnas till” (2 Petr 3:10). ”Men nya himlar och en ny jord där rättfärdighet bor väntar vi på efter hans löfte” (v 13).

Kristi lärjungars förhållande till staten och världsliga herrar

Fastän jordiska härskare är syndfulla, ska en kristen enligt Jesu ord ”ge kejsaren vad kejsaren tillhör och Gud vad Gud tillhör” (Matt 22:21). Bara om den jordiske härskaren eller det jordiska samhället kräver av en kristen att handla mot Guds ord, måste en kristen vägra att lyda den världsliga makten. ”Man måste lyda Gud mer än människor” (Apg 5:29). Paulus skriver: ”Det finns ingen överhet som inte är av Gud, och den som finns är insatt av honom” (Rom 13:1). ”Överheten är en Guds tjänare till ditt bästa” (v 4). Petrus skriver: ”Visa aktning för alla, älska bröderna, frukta Gud och vörda kejsaren” (1 Petr 2:17). På Petrus och Paulus tid var kejsarna ofta korrumperade. Ändå skulle de kristna underordna sig överheten som goda lärjungar till Herren: ”Underordna er varje myndighet för Herrens skull, det må gälla kejsaren som högste härskare eller landshövdingarna...” (1 Petr 2:13f). Vid blodig förföljelse visste de kristna att världsliga herrar inte kunde beröva dem deras himmelska medborgarskap. Jesus hade sagt: ”Var inte rädda för dem som dödar kroppen men inte kan döda själen. Frukta i stället honom som kan fördärva både själ och kropp i Gehenna” (Matt 10:28).

Själens död inte när kroppen dör

Enligt Bibeln dör inte själen när kroppen dör. Det framgår bl a av följande bibelställen. Den troendes gemenskap med Kristus upphör inte när den lekamliga döden inträder. Jesus säger: ”Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet” (Joh 5:24). Död betyder skilsmässa. Den troende är inte längre skild från Gud p g a synden utan har gemenskap med Gud tack vare Kristus, ”har övergått från döden till livet”. På Förklaringsberget visade sig levande och i salig gemenskap med Jesus Kristus de sedan länge döda Mose och Elia (Matt 17:1-13). Att Abraham, Isak och Jakob nu lever, fastän de dog lekamligen för länge sedan, framhåller Jesus i Matt 22:32.

Helvetet

För den som förblir utanför Kristus, förblir i otro, innebär den lekamliga döden en fortsatt skilsmässa från Gud i all evighet. Detta kallas för ”den andra döden” eller ”eldsjön” (Upp 20:6, 15) eller ”Gehenna, där deras mask inte dör och elden inte släcks” (Mark 9:47f). Den rike mannen befann sig efter döden i pinan och plågades svårt medan Lasarus befann sig vid Abrahams sida i himmelsk salighet (Luk 16:22f).

Gud vill inte att någon människa ska gå förlorad utan att alla människor ska komma till insikt om sanningen (1 Tim 2:4), dvs ta emot frälsningen genom Kristus Jesus. Det gjorde en av rövorna på korset med orden: ”Jesus, tänk på mig, när du kommer till ditt rike” (Luk 23:42). Jesus svarade: ”Amen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset” (v 43). Nya Världens (JVs) översättning ”I sanning säger jag dig i dag” kan svårligen försvaras utifrån den grekiska grundtexten och är ett försök att kringgå den bibliska sanningen att tillhörigheten till Guds rike, till paradiset, är ett faktum i samma stund som tron upptänts i hjärtat. Att denna paradisiska lycka är vår får vi erfara när vi genom den lekamliga döden befriats från vår jordiska, syndiga kropp. ”Vi vet att om vårt jordiska tält (dvs vår jordiska kropp) rivs ner, så har vi en byggnad från Gud, en boning som inte är gjord med händer, en evig boning i himlen. Så länge vi bor i detta tält, suckar vi därför och längtar att få ikläda oss vår himmelska boning” (2 Kor 5:1-2).

”För mig är livet Kristus och döden en vinst”, säger Paulus (Fil 1:21). ”Men om livet här på jorden innebär att mitt arbete bär frukt, då vet jag

inte vad jag skall välja. Jag dras åt båda hållen. Jag skulle vilja bryta upp och vara hos Kristus, det vore mycket bättre” (Fil 1:22-23).

Livet med Kristus och tusenårsriket

När den troende dör följer alltså ett paradiskt liv tillsammans med Kristus. Det är en stor tröst för kristna när de i den här världen möter svårt lidande och förföljelse. Den trösten vill inte minst Uppenbarelseboken ge åt de kristna. Johannes fick se att de troende som utsatts för så många hemskheter och t o m halshuggits för sin tros skull ”levde och regerade med Kristus i tusen år” (Upp 20:4). Här talas inte om något jordiskt tusenårsrike. Johannes får blicka in i den himmelska, osynliga världen för att kunna förmedla till oss sina trösterika syner, nämligen att ondskan inte har sista ordet och att de som dött i tron på Kristus ”*levde och regerade med Kristus*” (den grekiska grundtexten har den konstaterande och ”oavgränsande” verbformen aoristus).

Tusen år, dvs $10 \times 10 \times 10$, är tre gånger fullhetens tal, uppenbarligen en symbol för Guds fullkomliga rike, som är en osynlig verklighet fram till dess att Guds fiender gjort sitt sista försök att krossa Guds rike. Då kommer den slutliga domen och då kan Guds rike framträda synligt. ”Och jag såg en ny himmel och en ny jord. Ty den första himlen och den första jorden hade försvunnit, och havet fanns inte mer. Och jag såg den heliga staden, det nya Jerusalem, komma ner från himlen, från Gud, redo som en brud, som är smyckad för sin brudgum” (Upp 21:1-2).

De 144.000

Uppenbarelseboken använder många symboler för den andliga verkligheten, t ex sju stjärnor som symboliserar de sju församlingarnas änglar och sju ljusstakar som symboliserar de sju församlingarna (Upp 1:20). I en rad syner belyses och upprepas en rad andliga sanningar. De 144.000 (Upp 7) är uppenbarligen ett symboliskt tal för alla som under gamla och nya förbundets tid kommer till tro på Guds frälsning genom Messias, Guds lamm. Talet 12 står för Guds tjänare (= de troende) under gamla förbundets tid och samma tal står för Guds tjänare (= de troende) under nya förbundets tid. 12×12 (= 144) blir sålunda talet för alla Guds tjänare. Genom att ta detta tal gånger talet för Guds fullkomliga verk ($10 \times 10 \times 10$) får vi talet 144.000. Detta tal betecknar alltså alla som genom Guds fullkomliga verk har förts till tro och blivit Guds sanna tjänare under hela historien från begynnelsen till änden. I yt-

terligare en syn blir det klarlagt vilka som avses med de 144.000: Jag såg ”en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folkslag och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och inför Lammet, klädda i vita kläder och med palmlblad i händerna. Och de ropade med hög röst: Frälsningen tillhör vår Gud, honom som sitter på tronen, och Lammet” (Upp 7:9-10).

Kristna längtar efter det himmelska Jerusalem

Bibeln vill inte driva fram en längtan efter en jordisk teokrati, ett jordiskt paradiset. De troende längtar till ”ett bättre land, det himmelska. Därför blygs inte Gud för att kallas deras Gud, ty han har ställt i ordning en stad åt dem” (Hebr 11:16). Denna stad är ”en evig boning i himlen” (2 Kor 5:1), ett himmelskt Jerusalem, som inte är grundat på ett jordiskt Sionsberg som kan skaka och skälva (Hebr 12:18-29). ”Det som skakar skall försvinna, eftersom det är skapat, för att det som inte kan skaka skall bestå” (v 27).

Utan att färdas till det jordiska Jerusalem och det jordiska Sionsberget har alla troende kommit ”till Sions berg, dvs till den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem” (v 22). De har kommit till ”det nya förbundets medlare, Jesus, och till det renande blodet som talar starkare än Abels blod” (v 24). ”Här har vi inte någon stad som består, men vi söker den stad som skall komma” (Hebr 13:14).

Egna gärningar gör ingen till bordsgäst i Guds himmelska rike

”Då vi alltså får ett rike som inte kan skaka, låt oss vara tacksamma och tjäna Gud efter hans vilja, med vördnad och fruktan” (Hebr 12:28). Endast Gud kan genom det glada budskapet om Jesus Kristus och hans ställföreträdande gottgörelse föda en människa på nytt och göra henne till bordsgäst i Guds himmelska rike. Människan kan inte genom egna gärningar ta sig in i detta rike. Det är omöjligt för människor men inte för Gud. ”Av nåden är ni frälsta genom tron”, skriver Paulus, ”inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig” (Ef 2:8-9).

När en hednisk officer förtröstade på Jesus Kristus och det gammaltestamentliga Gudsfolkets ledare avvisade honom, sa Jesus: ”Många skall komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham och Isak och Jakob i himmelriket. Men rikets barn skall kastas ut i mörkret utanför. Där skall man gråta och skära tänder” (Matt 8:11-12).

Treenigheten och Kristi gudom

Fadern, Skaparen, är den ende sanne Guden. Men, skriver Johannes, också Guds Son är den ende sanne Guden. ”Vi känner den Sanne, och vi är i den Sanne, i hans Son Jesus Kristus. Han är den sanne Guden och det eviga livet” (1 Joh 5:20). Fadern har skapat allting och genom Sonen, Ordet, ”har allt blivit till, och utan honom har inget blivit till som är till” (Joh 1:3). ”Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud” (Joh 1:1-2). Kristus ”är över allting, Gud, prisad i evighet” (Rom 9:5). ”Allt är skapat genom honom och till honom. Han är till före allting, och allt består genom honom” (Kol 1:16f). Jesus säger till Filippus: ”Den som har sett mig har sett Fadern. Hur kan du säga: Låt oss se Fadern? Tror du inte att jag är i Fadern och att Fadern är i mig? De ord som jag talar till er, talar jag inte av mig själv. Fadern förblir i mig och gärningarna är hans verk. Tro mig: Jag är i Fadern och Fadern är i mig. Om ni inte kan tro det, så tro för gärningarnas skull” (Joh 14:9-11).

Också Guds Ande var med i begynnelsen vid skapelsen. ”Guds Ande svävade över vattnet” (1 Mos 1:2). Anden är inte bara Guds kraft utan Gud själv, en gudomlig person med gudomliga egenskaper. ”Vart skall jag gå för din Ande, vart skall jag fly för ditt ansikte? Om jag far upp till himlen, är du där, bäddar jag åt mig i dödsriket, är du där” (Ps 139:7f). ”Anden utforskar allt” (1 Kor 2:10). ”Jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er, sanningens Ande, som världen inte kan ta emot” (Joh 14:16f). ”Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er” (Joh 14:26). Anden ”skall inte tala av sig själv, utan allt det han hör skall han tala, och han skall förkunna för er vad som kommer att ske. Han skall förhärliga mig, ty av det som är mitt skall han ta och förkunna för er. Allt vad Fadern har är mitt. Därför sade jag att han skall ta av det som är mitt och förkunna för er” (Joh 16:13-14). Faderns ord är alltså samtidigt Sonens ord och Andens ord. Fadern, Sonen och Anden är ett enigt gudomsväsen, en tre-enighet, en enda Gud, den ende sanne Guden och samtidigt tre personer i en fullkomlig samverkan. När Kristi lärjungar genom det glada budskapet om Kristus för människor till gemenskap med Gud, döper de människor ”i Faderns och Sonens och den helige Andes namn” (Matt 28:19).

Sammanfattning

Att vittna om sanningen, att troget vilja föra ut till människor Guds vittnesbörd, dvs Bibelns undervisning, är vad Gud förväntar sig av sina tjänare. ”Ni är mina vittnen, säger HERREN (JHVH)” (Jes 43:12). Därför är det viktigt att noggrant fördjupa sig i Guds vittnesbörd, så att man verkligen förmedlar *Guds* vittnesbörd och inte människotankar. I denna artikel har jag berört Bibelns vittnesbörd om Kristi rike, människans själ och livet efter detta, jordens framtid, de 144.000 och tusenårsriket, Guds treenighet och Kristi natur mm. Stämmer Jehovas vittnens vittnesbörd med detta vittnesbörd? Det är min bön att denna lilla artikel ska leda till ett fördjupat studium av Bibelns vittnesbörd och till en oppriktig prövning av det egna vittnesbördets sanningshalt.

Denna kommentar till Jehovas vittnens vittnesbörd skrevs redan i mars 2003 men är inte publicerad tidigare. Den kan med fördel läsas tillsammans med frågesvaret ”*Jesus enligt Bibeln och enligt Jehovas Vittnen*” som finns under rubriken ”Frågor och svar” i detta nummer.

SE

Profeten Jesajas bok – del 7 i en artikelserie

(forts. från *Biblicum* 4/10, s. 175-182)

Kapitel 25:1-5, Lovsång till Herren för hans seger

Kapitel 24 mynnade ut i Herrens slutliga seger på världshistoriens sista dag. Denna seger visar att HERREN är att lita på. Allt han lovat håller han. Jesaja börjar denna lovsång (vers 1) med ordet HERREN för att betona att såväl frälsningen som ondskans undergång helt och hållet är *Herrens* verk. Hans namn ("Jag är den jag är") innebär att han är frälsningens Gud som håller det han lovat. Jesaja betyder just "HERREN är frälsningen", "HERREN är den som frälser". "*HERRE, du är min Gud*", jublar Jesaja med tacksamhet. Ingen människa kan utträta det Herren gör. "*Du gör underbara ting*" (hebr. *pälä*, ordagrant "under").

"*Dina rådslut från fordom utför du med trofasthet och sanning.*" Herrens "rådslut" kan inget mänskligt intellekt tänkta ut. Han planlade Messias inträde i världen och hans frälsningsgärningar långt före världens skapelse. Han utvalde Abraham att bli Messias jordiske stamfar. Bland Abrahams talrika ättlingar via Isak, Jakob och Juda utvalde han David och lät Jesaja i förväg se hur Davidssonen Immanuel föds av en jungfru. För allt detta var Jesaja djupt rörd och prisade HERREN som "min Gud".

Mäktiga folk med väl befästa städer kan tyckas utgå med segern och omintetgöra Herrens planerade frälsningsgärningar. Men Herren lägger befästa städer och starka fästen i ruiner (vers 2). Staden som aldrig mer ska byggas upp (vers 2) identifieras inte med någon viss stad. Den står här som representant för alla som står emot Gud och framhårdar i synd och otro. Orden i vers 3 "*Därför ska det mäktiga folket ära dig, de skoningslösa hedningarnas städer frukta dig*" syftar sannolikt på att denna världs mäktiga med deras befästningar till sist ska tvingas erkänna att HERREN är Gud (jämför Fil. 2:10-11). Vers 3 kan också syfta på att

Herren genom evangeliet kan omvända grymma hedningar. Men så länge människan litar på sin egen styrka avvisar hon Herrens frälsning. Det är svaga och nödställda som tar sin tillflykt till Herren: *"Du är ett skydd för den svage, ett skydd för den fattige i hans nöd, en tillflykt undan regnstorm, en skugga undan hetta"* (vers 4). Jämför Jesu ord: "Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka", och "Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare" (Matt. 9:12, 13).

Jesaja använder de två extrema vädertyperna *regnstorm* och *ökenhetta* som bilder för de svårigheter som drabbar de troende. De angrepp i ord och handling som "tyrannerna" (de skoningslösa) riktar mot dem är "de skoningslösas *andedräkt*". Den drabbar de troende likt "*regnstorm*" (vers 4) och "*ökenhetta*" (vers 5). Den oomvända Paulus "*andades hot och mordlust mot Herrens lärjungar*", skriver Lukas i Apg. 9:1. Guds folk blir angripna för sin tro, men lidandet ska lindras och till sist få ett slut. Herren ska kuva främlingarnas upproriska larm och dämpa tyrannernas segersång. "*Som hettan dämpas av molnets skugga, så dämpas tyrannernas segersång*" (vers 5).

Kapitel 25:6-8, Herrens festmåltid

Jesaja är en mästare när det gäller att snabbt skifta fokus: från dom till frälsning, från död till liv, från lidande till salighet, här från regnstorm och ökenhetta till den underbaraste festmåltid. "*Detta berg*", dvs. Sion eller Jerusalem, *erbjuder "en festmåltid"*, en frälsning och salighet utan motstycke, "*för alla folk*" (vers 6). Gemenskapen med Gud liknas vid den mest utsökta festmåltid. Denna gemenskap grundar sig uteslutande på Herrens gärningar: Herren gör festmåltiden, Herren avlägsnar slöjan, Herren uppslukar döden, Herren torkar bort tårarna.

Sions berg står för "den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem" (Hebr. 12:22). Det är ingen förgänglig stad, byggd av människor. Den är byggd av Herren, den är himmelsk och kommer ner till oss från himlen (Upp. 21:10). "Gud håller den vid makt till evig tid" (Ps. 48:9). Där finns ingen synd och därmed ingen plåga och ingen död. Vid sorg och död ikläder sig människor sorgslöjor. Men "på detta berg", i Herrens stad, är all sorg och plåga borta. Herren ska "*göra om intet den slöja som beslöjar alla folk, det täckelse som täcker alla folkslag*" (vers 7). "*Han ska för alltid uppsluka döden. Herren HERREN ska torka bort tårarna från alla ansikten*" (vers 8). "Döden är uppslukad och segern vunnen", skriver Paulus (1 Kor. 15:54). "Döden ska inte finnas mer och ingen sorg och

ingen gråt och ingen plåga”, skriver Johannes (Upp. 21:4). För Herrens folk är nu vanärens och smälebens tid förbi.

De troendes glädjefyllda gemenskap med Herren kan inte liknas vid vilken festmåltid som helst. Här är det fråga om *”en festmåltid med utsökta rätter och gamla viner, ja, med bästa vin, väl klarat”* (vers 6). Vinet är glädjens dryck (Ps. 104:15), och precis som Jesus förvandlade vattnet till det allra bästa vin vid bröllopet i Kana (Joh. 2:10), så är det här fråga om ett vin av allra yppersta kvalitet.

Kapitel 25:9-12, Sions lycka och Moabs olycka

När Gud träder fram i sin härlighet utbrister de som litat på Guds löften: *”Se, här är vår Gud! Honom väntade vi på, han ska frälsa oss. Ja, här är HERREN som vi väntade på. Låt oss vara glada och fröjdas över hans frälsning”* (vers 9). Festmåltiden står dukad ”för alla folk” (vers 6). Herrens frälsning gäller alltså alla. Men de flesta tar inte emot inbjudan utan föraktar Herrens välsignande hand som vilar över Sion (vers 10).

Därmed skiftar Jesaja på nytt fokus, nu från välsignelsens Sion till Moab som representerar Guds motståndare. Konflikten mellan Moab och Guds folk började när Moab vägrade Israel passage genom sitt land på väg till det utlovade landet (Dom. 11:17). Moabs kung lejde Bileam att förbanna Israel (4 Mos. 22-24). När sedan israeliterna väntade på att gå över Jordan förförde moabitiska kvinnor israeliterna så att de dyrkade moabitiska gudar i stället för HERREN (4 Mos. 25).

Domen över dem som förför människor till att förakta Herrens frälsning och vända välsignelsen från Herrens berg ryggen innebär evig olycka: *”Moab ska trampas ner i sitt eget land liksom halm trampas ner i gödselhögen. Hur han än där breder ut sina händer, lik simmaren som simmar, ska dock hans stolthet brytas ner trots hans händers alla konster”* (vers 10-11). Moabs stolthet och trots mot Herren var förödande. Mänskliga fästningsverk, hur höga de än är, och egen skicklighet kan inte rädda Herrens fiender (vers 12).

Kapitel 26:1-19, Lovsång om Herrens frälsning

Här riktar Jesaja vår uppmärksamhet bort från Moab till Juda land, bort från fiendskapen mot Gud till den frälsning som Herren ska genomföra. Den sång som Guds folk ska stämma upp lovprisar inte mänskliga prestationer utan Herrens frälsningsgärningar: *”Vi har fått en stark stad: frälsningen har han gjort till murar och värn”* (vers 1, ordagrann översätt-

ning). Vad HERREN, Frälsaren, uträttar för oss dominerar hela denna sång. Vi inbjuds att komma och njuta av tryggheten och festmåltiden i Herrens stad, för stadens festmåltid är till *"för alla folk"* (25:6).

Men inte alla tror Herrens löftesord om frälsning och trygghet i Herrens stad. Bara de som tror och tar emot Guds frikännande dom (= de rättfärdiga) tågar in genom stadens öppnade portar. De troende är "ett rättfärdigt folk", för de förtröstar på Herren och håller hans frälsningslöften för sanna (hebr. *shomer ämunim*). *"Öppna portarna så att ett rättfärdigt folk kan tåga in, ett folk som håller sig till Guds sanningar"* (vers 2). Ingen är rättfärdig genom egen moral eller egna gärningar. "Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda" (Ps. 14:3). "Genom laggärningar blir ingen människa rättfärdig" (Gal. 2:16).

Den som förtröstar på Herren har frid med Gud, en frid som Herren är garanten för (vers 3). Paulus klargör sambandet mellan rättfärdiggörelse och frid: "Då vi alltså har förklarats rättfärdiga av tro har vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus" (Rom. 5:1). De troendes frid och säkra grundval är HERREN som är *"en evig klippa"* (vers 4). Därför uppmanas vi: *"Förtrösta på HERREN för evigt"* (vers 4).

Frid med Gud går inte ihop med högmod och självrättfärdighet. Herren *"störtar ner dem som tronar i höjden, den stolta staden förödmjukar han. Han slår den till jorden, han låter den komma ner i stoftet"* (vers 5). De högmodigas och självrättfärdigas stad har inget beskydd från Herren. Den kommer att bli till stoft. T.o.m. svaga och fattiga kommer att trampa på den (vers 6). Så blev också fallet både med Assyriens huvudstad Nineve och babyloniernas huvudstad Babel.

Svårigheter och prövningar i den här världen kan liknas vid en vandring i Juda lands mycket kuperade terräng. När det är mörkt blir det särskilt svårt. Men de som förtröstar på Herren övervinner de många svårigheterna. Han gör ojämn mark till jämn: *"Den rättfärdiges väg är jämn, du, den Rättfärdige, jämnar den rättfärdiges stig"* (vers 7). Längre fram i sin bok återkommer Jesaja till den troendes svårigheter och bilden av ojämn terräng: *"Jag ska göra mörkret framför dem till ljus och det som är ojämnt till jämn mark. Detta är vad jag ska göra, jag ska inte överge dem"*, säger Herren (42:16).

De troende litar på Herren till skillnad från Guds fiender. De längtar efter Herrens domar, både lagens fördömande av all fiendskap mot Gud och evangeliets frikännande dom tack vare Messias ställföreträdande

gottgörelse. "På dina domars väg, HERRE, väntar vi dig. Till ditt namn och ditt pris står vår själs längtan. Min själ längtar efter dig om natten, ja, anden i mig söker dig" (vers 8f). Jesajas ord påminner om många verser i Psaltaren 119: "Min själ förtärs av ständig längtan efter dina domar" (v. 20). "HERRE, du är rättfärdig och dina domar är rättvisa" (v. 137). "Min själ längtar efter din frälsning, jag hoppas på ditt ord" (vers 81).

Då fienderna döms får världens invånare lära känna Herrens dömande rättfärdighet (vers 9b). Men de ogudaktiga fortsätter med sin orättfärdighet. Också när det tack vare Guds godhet och nåd går bra för den ogudaktige är han blind för Guds rättfärdighet och fortsätter handla i strid med Guds vilja. "Han ser inte HERRENS höghet" (vers 10).

Man kunde tänka sig att de otroende skulle besinna sig inför Herrens upplyfta hand, dvs. när Herren visar sin makt genom sina domar. Men de ogudaktiga ser inte Guds handlande i historien. "HERRE, din hand är upplyft, men de ser det inte. Men de ska se din iver för ditt folk och stå där med skam. Ja, den eld som är avsedd för dina fiender ska förtära dem" (vers 11). Guds nitälskan för sitt folk, sin troende kvarleva, ska en dag bli uppenbar. Då ska de som nu förföljer Guds folk stå där med skam och drabbas av den eld som är avsedd för dem som förkastar hans domar. Jämför Jesu ord om de troende vid den yttersta domen: "Kom, ni min Faders välsignade", och hans ord om dem som förkastat honom: "Gå bort ifrån mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar" (Matt. 25: 34, 41).

Den frid som de troende äger mitt under yttre svårigheter är en oförtjänt gåva från Herren. "Allt vad vi har uträttat har du utfört åt oss" (vers 12). De troende vet till skillnad från folkets avfalliga ledare var källan till räddning och frid finns: "HERRE, du ska ge oss frid" (vers 12). "Förlita er inte på människor som bara har en vindpust i sin näsa" (2:22). Denna uppmaning ville inte folkets ledare och majoritet lyssna till. Gång på gång avföll de till andra herrar som inte kunde rädda dem och ge dem frid. "HERRE, vår Gud, andra herrar än du har härskat över oss, men bara genom dig prisar vi ditt namn" (vers 13). Bara genom Herren har den troende resten fått frid och kan prisa hans namn

De mäktiga herrarna då, som så många satt sitt hopp till i stället för till HERREN? "De är nu döda, de lever inte längre. De är svaga andar, de kan inte stå upp. Därför har du gripit in och förgjort dem. Du har utplånat minnet av dem" (vers 14, nyöversättning). Den som bevarar Israel och förökar folket är Herren. "Du har förökat folket och bevisat dig härlig, du

har utvidgat landets alla gränser” (vers 15). De troende vände sig till Herren i tider av nöd och förtryck. De tog dessa svårigheter som tuktan från Herren. ”*HERRE, i nöden sökte de dig, de utgöt tysta böner när din tuktan drabbade dem*” (vers 16). Jesaja liknar deras lidande vid en havande kvinna som ropar ut sin smärta (vers 17).

Bilden av folkets hjälplöshet är talande: ”*Vi var havande och vändades, men vi födde vind*” (vers 18a). Bara Herren kan rädda landet och föda fram det liv som inte är flyktigt lik vinden. Jämför Jesu ord till Nikodemus: ”Den som inte blir född ovanifrån kan inte se Guds rike” (Joh. 3:3). ”*Vi har inte skaffat räddning åt landet, inga som bor i världen kan föda*” (vers 18b, nyöversättning).

Herren har inte bara makt att ge människor andligt och evigt liv, att ”föda ovanifrån”. Han har också makt att uppväcka de dödas kroppar, de som hunnit avsomna före löftenas uppfyllelse och den stora domedagen: ”*Dina döda ska bli levande, mina dödas kroppar ska uppstå. Vakna upp och jubla, ni som bor i softet, ty din dagg är ljusets dagg och jorden ska ge igen de avsomnade*” (vers 19). ”Dagg kan inte uppstå av sig själv. Den kan bara uppstå som svar på solens hetta. Så ingen frälsning, ingen uppståndelse, är möjlig utan Herren” (John A. Braun, *Isaiah 1-39*, sid. 273). Döden kan inte ta ifrån de troende deras del i Herrens härlighetsrike. De dödas kroppar, som nu ligger i graven, ska få liv igen och stå upp.

Kapitel 26:20-27:1, Snart ska Herren besegra Sions fiender

Profeten återvänder nu till den innevarande situationen under det assyriska oket. Den tid Guds folk måste lida är en kort tid i jämförelse med evigheten. ”*Kom mitt folk och gå in i dina kamrar, stäng igen dörrarna efter dig. Göm dig ett litet ögonblick, till dess vreden har gått förbi*” (vers 20). Herren talar genom Jesaja om ”ett litet ögonblick” av fientlig vrede. Jesus talar med sina lärjungar om ”en kort tid” av lidande: ”Ni kommer att gråta och jämra er, men världen ska glädja sig. Ni kommer att sörja, men er sorg ska vändas i glädje” (Joh. 16:20).

Herren glömmet ingalunda bort dem som oskyldigt fått offra sina liv. Det kommer en dag då Herren griper in. ”*Han kommer ut ur sin boning för att straffa jordens invånare för deras missgärning*” (vers 21). Bevisen för grova brott, blod och döda kroppar, ska inte längre kunna döljas. På domens och frälsningens dag ska Herren ”*ställa till svars och straffa*” (på hebr. *paqád*) sitt folks fiender och förföljare (27:1). Hans ”*hårda, stora och starka svärd*” är hans ord. Det ”tränger igenom så att det skiljer

själ och ande, led och mærg, och det är en domare öfver hjärtats uppsåt och tankar. Inget skapat är dolt för honom, allt ligger naket och uppenbart för hans ögon. Inför honom måste vi stå till svars" (Hebr. 4:12-13).

"*Leviatan den snabba ormen*" avser Assur, Tigris rike. "*Leviatan den ringlande ormen*" avser Babel, Eufrats rike. Samma epitet "Leviatan" för båda vittnar om att Jesaja kopplar samman Assur-Babel som *en världsmakt* (mera därom i utläggningen av kap. 40-66). "*Draken som är i havet*" är Egypten. Domen öfver Assur-Babel och Egypten innebär att alla fiender till Guds rike till slut ska besegras. Juda rikets försök till räddning undan Assur-Babel genom allians med Egypten vittnade om andlig blindhet och otro (Jesaja återkommer till detta avfall från Herren i kap. 30-31).

SE

JOHN A. BRAUN

NÄRMARE JESUS

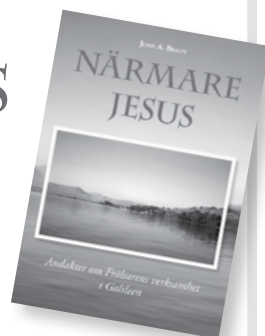
Andakter om Frälsarens verksamhet i Galileen

Nu endast 100 kronor + porto!

Beställs från

BIBLICUM FÖRLAG, Släntvägen 10, 331 35 Värnamo.

E-mail: biblicum@bredband.net

Frågor och svar

Vad menas med dopet i den helige Ande?

Denna artikel är föranledd av följande fråga till redaktören: *När jag diskuterat vad som menas med "andedopet" har jag upptäckt hur lite man vet om det. Varför talas det om ett andedop som ett speciellt skeende efter vattendopet, när det samtidigt sägs att de troende har blivit troende tack vare den helige Ande och fått den helige Ande som ett sigill? Jag får inte ihop detta. Kan du bringa klarhet i detta?"*

En huvudregel när vi vill veta vad Bibeln lär om ett visst ämne är: "Låt Skrift tolka Skrift", dvs. låt helt tydliga bibelverser om ett visst ämne kasta ljus över verser som handlar om samma ämne men som vi har svårare att förstå.

Genom Petrus predikan på Pingstdagen insåg många åhörare sin stora synd och sa därför till apostlarna: "Bröder, vad ska vi göra?" Petrus svarade: "Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn till era synders förlåtelse" (Apg. 2:38). Dopet är sålunda "ett omvändelsens dop till syndernas förlåtelse". Om Johannes Döparen heter det: Han "förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse" (Mark. 1:4; Luk. 3:3). Bara genom Messias ställföreträdande gottgörelse ges syndernas förlåtelse – ett säkert löfte för Johannes Döparen, ett fullbordat faktum för apostlarna. Därför hänvisade Johannes Döparen till Messias, Jesus Kristus, som "fanns före mig", "den Enfödde som själv är Gud", "Guds lamm som tar bort världens synd". "För att han skulle uppenbaras för Israel har jag kommit och döper i vatten" (Joh. 1:15,18,29,31).

Det är bara människor som ser sin synd som behöver syndares Fräl-sare. Därför lydde Johannes Döparen Herrens ord: "Ropa med full hals, håll ej tillbaka. Hög upp din röst som en basun och förkunna för mitt folk dess överträdelse, för Jakobs hus dess synder." "Det är era missgärningar som skiljer er och er Gud från varandra" (Jes. 58:1; 59:2). Genom kraftfull

lagpredikan avslöjade Johannes Döparen åhörarna som syndare för att sedan hänvisa dem till den enda räddningen undan ”den kommande vredesdomen”, den ende Frälsaren från synden: ”Se Guds lamm som tar bort världens synd” (Joh. 1:29). *Genom omvändelsens dop erbjöds syndarna den största av alla gåvor: syndernas förlåtelse.*

Att bli omvänd, att bli född på nytt, att vända sig bort från synden och i stället till Kristus, att förlita sig på honom, att tro evangeliets löfte om syndernas förlåtelse – detta är enligt Bibeln uttryck för samma sak. Denna tro, denna omvändelse, denna nya födelse kan endast Gud den helige Ande skapa genom evangeliets ord. ”Ni är ju födda på nytt, inte av förgänglig säd, utan genom en oförgänglig, genom Guds levande ord som består” (1 Petr. 1:23).

Men dopet då?

Dopet är nya födelsens bad genom att *evangeliets pånyttfödande ord är förenat med dopvattnet.* I kraft av löftesordet om syndernas förlåtelse föder dopet på nytt. Därför är det ett *”omvändelsens dop till syndernas förlåtelse”.* Dopet är *”ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande”* (Tit. 3:5), en rening (syndaförlåtelse) *”genom vattnets bad, i kraft av ordet”* (Ef. 5:26). *”Alla ni som har blivit döpta till Kristus har blivit iklädda Kristus”* (Gal. 3:27), iklädda honom som är den ende rene och därmed den enda vägen till Fadern (Joh. 14:6).

Jesus sa till Nikodemus: *”Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike... Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike”* (Joh. 3:3-5).

”Kan det komma en ren från en oren?”, frågade Job och svarade själv omedelbart: *”Nej, inte en enda!”* (14:4). Detsamma framhåller Jesus med orden: *”Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande. Var inte förvånad över att jag sa att ni måste födas på nytt”* (Joh. 3:6-7). Också profeten Jesaja betonar att den nya födelsen inte åstadkoms på naturligt sätt genom människors gärningar. Den är ett under, Guds övernaturliga gärning: *”Jubla, du ofruktsamma, du som inte har fött barn, brist ut i jubel och ropa av fröjd, du som inte har haft födslovärkar. Ty den ensamma har många barn, fler än den som har man, säger HERREN”* (Jes. 54:1). Markusevangeliet sammanfattar dopets och trons stora betydelse så här: *”Den troende och döpte ska bli frälst, men den som inte tror ska bli fördömd”* (16:16).

Vattendopet är alltså ett andedop. Man blir född på nytt *”av vatten*

och Ande". Ingen kan föda sig själv på nytt. Man blir född på nytt ovanifrån, av Gud den helige Ande. I dopet får vi ta emot två stora gåvor: 1) en rätt gemenskap med Gud tack vare syndernas förlåtelse, och 2) Anden som är den store Hjälparen i vårt nya liv med Kristus (se också Apg. 2:38). Om den troende heter det: "Vet ni inte att ni är ett Guds tempel och att Guds Ande bor i er?" (1 Kor. 3:16). "Er kropp är ett tempel åt den helige Ande, som bor i er och som ni har fått av Gud" (1 Kor. 6:19). "Den som befäster oss och er i Kristus och som har smort oss, det är Gud. Han har även satt sitt sigill på oss och gett oss Anden som en handpenning i våra hjärtan" (2 Kor. 1:21-22).

Men hur ska vi då förstå Johannes Döparens ord: "Jag döper er med vatten. Men det kommer en som är starkare än jag, och jag är inte ens värd att knyta upp hans sandalremmar. Han ska döpa er i den helige Ande och i eld" (Luk. 3:16)? Betyder detta att Johannes dop bara var en symbolisk rit? Nej, Johannes dop var uttryckligen ett dop "till syndernas förlåtelse", som vi redan sett. Kontrasten mellan Johannes Döparen och Jesus har att göra med *vem som är syndares Frälsare. Bara Gud kan förlåta synder och Jesus är Gud*. Han är "starkare än jag och jag är inte ens värd att knyta upp hans sandalremmar". *Jag är inte Messias, jag kan inte sona era synder*, betonar Johannes. Jesus är Messias, det är han som är "Guds lamm som tar bort världens synder". *Utan hans gärning har jag ingen syndaförlåtelse att dela ut. Jag är bara en ringa tjänare som bereder väg för Herren*. När Johannes Döparen förmanade folket inför den stundande domedagen, var syftet att folket skulle lyssna till evangeliet om Kristus och ta emot den enda räddning som fanns undan vredesdomen (se Luk. 3:18).

Skillnaden mellan Johannes Döparens dop och det kristna dopet är följande: Johannes Döparen vann lärjungar till den Frälsare som var i antågande och skulle ta bort världens synd. Apostlarna och de första kristna vann lärjungar till den Frälsare som hade kommit och fullbordat det utlovade frälsningsverket. Johannes Döparen döpte till syndernas förlåtelse på grundval av löftena om Frälsaren och hans ställföreträdande gottgörelse (se Jes. 53). De kristna döper till syndernas förlåtelse på grundval av att Frälsaren *har* kommit och uppfyllt vad som utlovats. Johannes dop var *för Israels folk*, de kristnas dop är *för alla folk*. Jesus sa: "Gå ut och gör *alla* folk till lärjungar!" (Matt. 28:19).

När Jesus hade fullbordat sitt frälsningsverk förklarar han vad förutsägelsen ett dop "i den helige Ande och i eld" syftar på: "*Johannes döpte*

med vatten, men ni ska om några dagar bli döpta i den helige Ande” (Apg. 1:5). Några dagar efter Kristi himmelfärd besannades denna förutsägelse. På Pingstdagen utgöts den helige Ande över lärjungarna och *”tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på var och en av dem*” (Apg. 2:3f). Att en särskild *andeutgjutelse* skulle ske efter det att Jesus fullbordat sitt frälsningsverk och blivit förhärligad omnämns av evangelisten Johannes med följande ord: *”Anden hade ännu inte blivit utgjuten, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhärligad*” (Joh. 7:39). Dessa ord betyder att Anden *på ett särskilt och synligt sätt* skulle utgjutas så att lärjungarna fick kraft och förmåga att vittna om Kristi fullbordade frälsningsverk *”i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns*” (Apg. 1:8). De fick på Pingstdagen förmågan att tala om Guds väldiga gärningar på olika folkgruppers egna språk (se Apg. 2:6-11). Gud förstår våra tankar och ord även när vi uttrycker oss otydligt eller med ett obegripligt språk. Men när vi talar till människor ska vi inte tala ett obegripligt tungomål, betonar Paulus. *”Om ni inte i ert språk talar begripliga ord, hur ska man då kunna förstå vad ni säger? Ni kommer att tala ut i tomma luften*” (1 Kor. 14:2,9).

Redan under gamla förbundets tid ges flera exempel på att Anden kan utrusta utvalda Herrens tjänare med extraordinär förmåga. Det står t.ex. att *”HERRENS Ande kom över Gideon*” (Dom. 6:34), *”HERRENS Ande kom över Simson*” (Dom. 14:19), *”HERRENS Ande kom över David från den dagen och framöver*” etc. När den helige Ande kom över någon på ett speciellt och kraftfullt sätt, var det fråga om Guds gåva till särskilt utvalda personer, personer som fått en särskild uppgift i Guds frälsningshistoria.

Några ställen i Apostlagärningarna som väckt frågor

- När samaritaner inlemmades i den kristna kyrkan (Apg. 8:4-25).
- När hedningar inlemmades i den kristna kyrkan (Apg. 10-11).
- Apollos som bara kände till Johannes dop (Apg. 18:23-28).
- De tolv i Efesus som inte hört om Jesus och Anden men ändå var döpta (Apg. 19:1-7).

Samaritaner kommer till tro (Apg. 8:4-25)

En stark fiendskap rådde mellan judar och samaritaner. Judarna föraktade samaritanerna eftersom de var ett blandfolk med många hedniska

inslag i sin tro. Men nu hade Filippus predikat evangeliet också för folket i Samaria (v. 4). Många kom till tro och både kvinnor och män döptes (v. 12).

När apostlarna i Jerusalem fick rapporter om ”att Samarien hade tagit emot Guds ord” (v. 14), var detta något nytt och omvälvande. Hade Gud nu tagit bort den gamla barriären mellan judar och ickejudar? Apostlarna hade ju ännu inte börjat göra *alla* folk till lärjungar, så som Jesus hade befallt. Till stor glädje för apostlarna hade evangeliet skapat lärjungar också bland de föraktade samaritanerna! Petrus och Johannes sändes till Samarien och ”*de bad för dem att de skulle få den helige Ande, eftersom Anden ännu inte hade fallit på någon av dem. De var endast döpta i Herren Jesu namn. Apostlarna lade då händerna på dem, och de tog emot den helige Ande*” (v. 15-17). Hur ska detta förstås?

Hade samaritaner blivit troende utan den helige Ande? Det är omöjligt, för ”*ingen kan säga 'Jesus är HERREN annat än i kraft av den helige Ande*” (1 Kor. 12:3). De hade döpts och dopet är alltid ”*ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande*” (Tit. 3:5). Här syftas på den helige Andes synliga manifestation så som fallet var på Pingstdagen bland judarna i Jerusalem. Orden ”*Anden hade ännu inte fallit på någon av dem*” tyder på det. När nu Petrus och Johannes hälsar dem välkomna in i Guds folk och ber för dem, bekräftar Gud deras tillhörighet till trons folk genom att *Andens synliga manifestation gavs också åt dem*. Nu hade apostlarna fått bekräftat att de inte skulle fortsätta med att förakta samaritanerna utan predika evangeliet också för dem, så att de blev inympade i Guds folk. Apostlarna började nu predika evangeliet också för ickejudar: ”Sedan de hade vittnat och predikat Herrens ord, vände de tillbaka till Jerusalem och *predikade under vägen evangeliet i många byar i Samarien*” (vers 25).

Hedningar inlemmades i den kristna kyrkan (Apg. 10-11)

För att förstå de svårigheter som de troende judarna ställdes inför när de enligt Jesu befallning nu skulle gå till *alla* folk och göra dem till lärjungar, bör vi erinra oss följande: Gamla testamentets ceremoniallag drog en skarp gräns mellan rent och orent. Petrus anspelar på detta när han säger till romaren Kornelius: ”*Ni vet att det är förbjudet för en jude att umgås med en hedning eller besöka honom*” (10:28). Petrus och andra judar hade svårt att förstå att gamla förbundets många ceremonialregler nu hade fått sin fullbordan och nått sitt slutmål i och med Messias an-

komst och genomförda återlösning. Hedningarna behövde inte först bli judar och underkasta sig ceremoniallagens många regler. Paulus skriver: *"Kristus har gjort oss fria. Stå därför fasta och låt er inte på nytt tvingas in under slavoket"* (Gal. 5:1).

Petrus fick en särskild undervisning av Gud för att han skulle förstå att *"Vad Gud har förklarat för rent ska inte du anse vara orent"* (10:14). Han fick i en syn se en stor linneduk komma ner från himlen "och i den fanns alla slag av jordens fyrfotadjur och kräldjur och himlens fåglar". Petrus fick befallningen: *"Slakta och ät!"*, något som var förbjudet enligt lagarna i 3 Mosebok 11. Till att börja med svarade därför Petrus: *"Nej, nej, Herre! Jag har aldrig ätit något oheligt eller orent"* (10:11-16). Men till slut tog Petrus emot undervisningen och kunde säga till Kornelius: *"Mig har Gud visat att man inte ska kalla någon människa ohelig eller oren. Därför tvekade jag inte heller att komma, när ni sände bud efter mig"* (10:28f). Befriade av Kristus från ceremoniallagens bördor ska judekristna inte betrakta någon nationalitet, ras eller social klass för "oren" eller olämplig för inlemmande i Guds folk, Kristi kyrka.

Gud gav Petrus inte bara särskild undervisning genom en syn. När Kornelius med sina släktingar och vänner kom till tro på Jesus genom Petrus predikan lät Gud ytterligare ett tecken ske: *"Medan Petrus ännu talade föll den helige Ande över alla som hörde ordet. Och alla troende judar som hade följt med Petrus häpnade över att den helige Andes gåva blev utgjuten också över hedningarna. Ty de hörde dem tala med tungor och prisa Gud"* (10:44-46). Genom detta yttre tecken, här till skillnad från i Jerusalem och i Samaria manifesterat före dopet, blev det bekräftat att det var rätt att besöka alla folk och göra dem till lärjungar utan att de först måste underkasta sig gamla förbundets ceremonialregler. Något hinder att genom dopet uppta dessa hedningar i Guds rike fanns inte. Men när Petrus kom tillbaka till Jerusalem *"började de omskurna angripa honom. De sa: 'Du har besökt oomskurna män och ätit tillsammans med dem'"* (11:2-3).

Apollos som bara kände till Johannes dop (18:23-28)

Apollos var en jude som var *"mycket kunnig i Skriften"* och *"undervisade noggrant om Jesus, men han kände bara till Johannes dop"* (v. 24-25). Priskilla och Akvilla lade märke till denna brist när de lyssnade på honom. *"De tog sig an honom och förklarade grundligare Guds väg för honom"* (v. 26).

Att Apollos bara kände till Johannes dop måste betyda att hans kunskap om Jesus inte innefattade vad Jesus gjorde efter det att Johannes Döparen berett vägen för honom. Många av Johannes Döparens lärjungar skingrades efter Döparens halshuggning och kom till Alexandria i Egypten där Apollos var född. De kände inte till vad som hänt efter deras mästares död: Jesu mäktiga undervisning och underverk, och hans lidande, död, uppståndelse och himmelfärd. Tack vare Priscillas och Akvillas kompletterande undervisning blev Apollos *”till stor hjälp för dem som genom Guds nåd hade kommit till tro. Ty han motbevisade eftertryckligt judarna, när han utifrån Skrifterna offentligt bevisade att Jesus är Messias”* (v. 27-28).

De tolv i Efesus som inte hört om Jesus och Anden men ändå var döpta (Apg. 19:1-7)

Pauli fråga: *”Tog ni emot den helige Ande när ni kom till tro?”* (v.2) torde syfta på den särskilda, synliga manifestation av Andens närvaro i samband med trons uppträdande som förekom flera gånger när hedningar under den kristna missionens första tid började inlemmas i Guds folk (se ovan). *Det var känsligt för många judar att hedningar upptogs i Guds rike och det var viktigt för apostlarna att kunna ge skäl för detta upptagande och att nya medlemmar inte missförstod eller missbrukade deras undervisning.*

De tolv männen i Efesus är ett exempel på hur dopet kunde missbrukas genom en ofullständig kunskap om Jesu frälsande verk. De trodde att de var Johannes Döparens sanna lärjungar. Men de hade missat poängen med Johannes dop och förkunnelse, att dopet var ett omvändelsens dop till Jesus och syndernas förlåtelse genom hans försoningsverk. Utan kunskap om Jesus och den helige Andes hjälpande uppgift att skapa tro och stärka tron är dopet inget rätt dop ”i Herren Jesu namn”.

När de tolv av Paulus blivit undervisade om att Johannes döparen pekade på Jesus och vad han som Guds lamm hade gjort för dem till deras synders förlåtelse, tog de i tro emot denna undervisning. Därmed kunde de döpas med ”omvändelsens dop till syndernas förlåtelse” och Paulus lade händerna på dem som ett tecken på välsignelse och gemenskap. De som aldrig hade hört talas om den helige Ande fick nu ta emot Andens speciella utgjutelse och ”talade med tungor och profeterade”, dvs. förkunnade Guds ord tydligt och klart (v. 6). Det under som skedde på Pingstdagen i Jerusalem (2:4), därefter i Samaria (8:17) och i Cesarea (10:44-46), skedde nu på nytt.

Tron, dopet och den helige Ande hör samman. Anden skapar tro och gör dopet till ett nådens medel. Den nicenska trosbekännelsen uttrycker korrekt vad Bibeln lär om Johannes dop och det kristna dopet, nämligen att det är ett och samma dop i Jesu Kristi namn: ”*Jag bekänner ett enda dop, till syndernas förlåtelse.*” Att bli döpt i Jesu Kristi namn och i (ordagrant ”till”, grek. *eis*) den treeniges namn är ett och detsamma, ett dop till den ende sanne Guden.

För ytterligare undervisning om dopet vill jag hänvisa till artikeln ”Ett brev till en vän som tror att bara vuxna kan döpas”, *Biblicum nr 1, 2008, sid.19-25.*

Litteratur som varit till hjälp vid utformandet av detta svar:

Werner H. Franzmann, *Bible History Commentary: New Testament*, vol. 1-2 (Northwestern Publishing House, Milwaukee, Wis.)

Richard D. Balge, *Acts. The People's Bible* (Northwestern Publishing House, Milwaukee, Wis.).

Jesus enligt Bibeln och enligt Jehovas Vittnen

Fråga: Jag har en vän som börjat läsa Bibeln enligt Jehovas Vittnens översättning ”Nya världens översättning” (NVÖ). Hon har fått lära sig att Jesus är en fullkomlig och syndfri människa men inte Gud utan bara människa. Hon menar sig ha stöd i Bibeln. Hur ska jag kunna hjälpa henne att utifrån Bibeln se vem Jesus verkligen är, att han också är sann Gud?

Svar: Enligt Nya testamentet är Jesus uppfyllelsen av Gamla testamentets löften om Messias (på grekiska *Christós* = Kristus), Guds Son, världens Frälsare. Är denne Messias Gud, ett med HERREN själv? Enligt Jehovas Vittnen (JV) är han inte HERREN själv, inte Gud, utan bara en människa, en fullkomlig människa, fri från Adams synd. Vad säger då Bibeln?

HERREN (JHWH, Jehova), Israels Helige, är ”Gud den Mäktige”, på hebreiska *El gibbór* (Jes. 10:21). Messias som ska födas bär exakt samma namn i Jes. 9:6: *El gibbór* (i Folkbibeln ”Mäktig Gud”, i Nya världens översättning /NVÖ/ ”Väldig gud”). NVÖ skriver ”gud” med litet g när det står att Messias är Gud, men med stort G när det står att HERREN (Jehova) är Gud! Sålunda skriver NVÖ i Jes. 10:21 för *El*

gibbór”den väldige Guden”, men i Jes. 9:6 som handlar om Messiasbarnet översätts *El gibbór* ”Väldig gud” med litet g.

Betydelsen av Guds namn JHWH (Jehova) är ”Den som Är” (verbet vara i 3:e person singularis). När Gud själv talar säger han om sig själv ”JAG ÄR” (verbet vara i 1:a person). Han sa till Mose: ”Så ska du säga till Israels barn: *JAG ÄR har sänt mig till er*” (2 Mos. 3:14). I Nya testamentet omskrivs Guds namn JHWH (Jehova) med *Kýrios* (Herren). Även i masoreternas punkterade hebreiska grundtext till GT används i regel för Guds namn JHWH ordet *Adonáj* som betyder Herren. Jesus använder ofta om sig själv Guds namn JAG ÄR medan evangelisterna ofta använder ordet Herren (*Kýrios*) om Jesus: ”Han är Messias, Herren”, ”Vi har sett Herren”. När Jesus säger ”*Jag Är* vägen, sanningen och livet”, ”*Jag Är* livets bröd”, ”*Jag Är* dörren”, ”*Jag Är* uppståndelsen och livet” etc., betyder det: Jag är *Jag Är* (HERREN) som är vägen, livets bröd, dörren, uppståndelsen och livet etc.

När översteprästernas och fariseernas tjänare kom till Getsemane för att gripa Jesus och sa att de sökte Jesus från Nasaret, svarade Jesus: *JAG ÄR* (Joh. 18:5). ”När Jesus sa till dem: *Jag Är*, vek de tillbaka och föll till marken” (Joh. 18:6). De skriftlärda judarna förstod att Jesus med dessa ord sa sig vara HERREN (Jehova) själv. De dömde honom också till döden på den grunden att han hade ”gjort sig” till Gud och därmed hädat.

Inte bara genom sina ord utan framför allt genom sina gärningar visade Jesus att han var Gud. Han gjorde sådant som bara Gud kan göra. Bara Gud kan t.ex. förlåta synder och stilla storm (”Vem är han? Till och med vindarna och sjön lyder honom”, Matt. 8:27). När Jesus sa: ”Dina synder är förlåtna”, blev de skriftlärdas reaktion: ”Han hädar” (Matt. 9:3). De misstrodde Jesu ord och kallade dem hädelse eftersom bara Gud kan förlåta synder. De kunde inte tro att Jesus verkligen var Gud. Men Jesu gärningar blev deras stora problem. Att bota lama, blinda, döva och uppväckan döda var gärningar som bara Gud kan utföra,. ”Om vi låter honom hålla på så här, kommer alla att tro på honom”, sa de (Joh. 11:48). Jesus sa: ”Om jag inte gör min Faders gärningar, så tro mig inte. Men om jag gör dem, så tro på gärningarna, om ni inte kan tro på mig (dvs. mina ord). Då ska ni inse och förstå att Fadern är i mig och jag i Fadern” (Joh. 10:37-38).

Jesus sa till judarna: ”Om ni inte tror att jag är JAG ÄR, ska ni dö i era synder” (Joh. 8:24). ”Abraham, er far, jublade över att få se min dag. Han såg den och blev glad. Judarna sa: Du är inte femtio år än och

Abraham har du sett! Jesus svarade: Amen, amen, jag säger er: JAG ÄR, redan innan Abraham blev till. Då tog de upp stenar för att kasta på honom” (Joh. 8:56ff).

När Jesus förhördes inför Stora rådet sa översteprästen: ”Jag besvär dig vid den levande Guden att du säger oss om du är Messias, Guds Son. Jesus sa till honom: Du själv sa det. Men jag säger er: Härefter ska ni se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himlens skyar. Då rev översteprästen sönder sina kläder och sa: Han har hädat. Behöver vi några fler vittnen? Se, ni har nu hört hädelsen” (Matt. 26:63-65). Att vara ”Messias, Guds Son” i den betydelse som JV lägger in i dessa ord betyder inte att man är Gud. Därmed var det ingen hädelse. Men översteprästen och judarnas Stora råd förstod vad dessa ord betydde i Jesu mun, nämligen att han var Gud. Genom att identifiera sig med den himmelske Människosonen som kommit från himlen hit till jorden underströk Jesus ytterligare att han var Gud. När Petrus tidigare på Jesu fråga ”Vem säger ni då att jag är?” bekände: ”Du är Messias, den levande Gudens Son” (Matt. 16:16), var det en rätt bekännelse till Jesu gudom. Jesus kommenterade: ”Salig är du, Simon, Jonas son. Ty kött och blod har inte uppenbarat detta för dig, utan min Fader som är i himlen.”

När det i den grekiska grundtexten står ”Fadern är i mig och jag i Fadern”, översätter NVÖ: ”Fadern är i gemenskap med mig och jag är i gemenskap med Fadern.” Då behöver inte Jesus vara HERREN själv, JAG ÄR själv, *bara i gemenskap med* honom. Jesus sa till Filippus: ”Den som har sett mig har sett Fadern. Hur kan du säga: Låt oss se Fadern?” (Joh. 14:9). När det i Joh. 1:1 står: ”I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud”, översätter NVÖ: ”Ordet var en gud.” När det i Rom. 9:5 står: ”De har fäderna och från dem har Kristus kommit som människa, han som är över allting, Gud, prisad i evighet, amen”, översätter NVÖ: ”De har fäderna, och från dem härstammar Kristus efter köttet – Gud, som är över allting, vare välsignad för evigt. Amen.” Genom denna manipulering av grundtexten får JV bort att texten säger att Kristus är Gud. I 2 Petr. 1:1 står ”genom rättfärdigheten från vår Gud och Frälsare Jesus Kristus”. NVÖ översätter: ”genom rättfärdigheten hos vår Gud och hos Räddaren, Jesus Kristus”. Genom att översätta så, sägs inte att Jesus Kristus är ”vår Gud och Frälsare”. Johannes skriver i sitt första brev 5:20 om Jesus Kristus: ”Han är den sanne Guden och det eviga livet.” Tydligare kan det inte sägas. Men NVÖ översätter så att dessa tydliga ord bara syftar på Fadern, inte på Sonen Jesus Kristus.

Det finns många ställen i NT där Jesu gudom betonas, ställen som NVÖ av förklarliga skäl har problem med och försöker översätta så att det inte uttryckligen ska stå att Jesus är Gud. Men jag måste av tidsskäl avstå från att ge ytterligare exempel. Det är dock svårt för JV att komma förbi alla ställen som talar om att Sonen är Gud med lika stort G som Fadern och ska tillbes (den som bara är en människa får inte tillbes) och bekännas som ”Min Herre och min Gud” (Joh. 20:28). ”Alla ska ära Sonen liksom de ärar Fadern. Den som inte ärar Sonen ärar inte heller Fadern som har sänt honom” (Joh. 5:23). Jesus är den specielle Utsände som på flera ställen i GT omtalas som ”Herrens Utsände” eller ”Herrens Ängel”. Denne specielle ”Herrens Ängel” likställs med Gud själv på många ställen. Läs bl.a. 2 Mos. 3 och Dom. 13.

I Gamla testamentet profeteras inte bara om Messias utan också om hans förelöpare Johannes Döparen. Matteus, Markus och Lukas hänvisar till profetian i Jesaja 40:3: ”En röst ropar i öknen: Bered väg för HERREN, bana en jämn väg i ödemarken för vår Gud.” Med rösten menas Johannes Döparen som beredde väg för Jesus. Jesus är alltså enligt profetian ”HERREN”, ”vår Gud”. I Mal. 3:1 säger Gud om Johannes Döparen (”min budbärare”): ”Han ska bereda vägen för mig.”

Som tips för ett givande bibelstudium vill jag till sist hänvisa till min bok *Vem är han? Den verkliga Jesus från Nasaret* (XP Media 2007). På sidorna 24-91 finns en genomgång av vad NTs böcker säger om Jesus som svar på den fråga som många ställde och alltjämt ställer: ”Vem är han?” Hjälparen, den helige Ande, talar inte om sig själv utan genom Bibelns undervisning vittnar han om Jesus. ”När Hjälparen kommer, som jag ska sända er från Fadern, sanningens Ande som utgår från Fadern, då ska han vittna om mig” (Joh. 15:26). Endast den helige Ande har makt att genom evangeliet i våra hjärtan skapa en rätt tro och förtröstan på Herren Jesus Kristus. Paulus betonar: ”Ingen kan säga Jesus är *Kýrios* (HERREN) annat än i kraft av den helige Ande” (1 Kor. 12:3). Väldigt starkt betonas att Jesus är just *Kýrios* (HERREN). I grundtexten står *Kýrios* i betonad framförställning: *Kýrios Iesous*.

Se också artikeln *Jesus som jordens nye härskare* (på annan plats i detta nummer) som kommenterar Jehovas vittnens lära ytterligare.

SE

Utblick över samtiden

Den inre sekulariseringen

Om den inre sekulariseringen skriver Livets Ords pastor Ulf Ekman i en kommentar i *Världen Idag*, 11/01/27:

Ett stort problem idag är inte bara den yttre utan även den inre sekulariseringen inom kyrkan. Det är viktigt att våga ställa frågor kring vad kyrkan är, inte bara vad den ska göra. Om kyrkan och det kristna livet enbart definieras som en utåtriktad, evangeliserande aktivitet och organisation då blir perspektivet, trots goda intentioner, alldeles för snävt och slutsatser som dras blir felaktiga.

Då blir det viktigaste helt naturligt att slipa trösklarna, anpassa beteendet, modernisera fasaden, skaffa in de hetaste prylarna så att man på detta sätt skapar en atmosfär som människor utifrån kan känna igen sig i. Eller snarare en viss typ av moderna människor. Det kommer i längden att vara ett fatalt misstag, även om det idag är populärt.... Ivern att nå andra lockar också till pragmatism och en ohelig önskan att ta bort allt som kan verka stötande för dem som står utanför. Förståeligt när siffror viker och medlemmar sviker, men ack så farligt.

Innehållet i budskapet som kyrkorna vill förmedla är evangeliet och det kommer alltid att ha stötande inslag i sig för världsmänniskan och vårt eget kött. Hur trevligt vi än pyntar porten och får den att se attraktiv ut, så är den ändå när man går in i den, smal och trång.

Sverige anses vara ett av de mest sekulariserade länderna i världen. Nu har sekulariseringen också kommit in i kyrkorna, den har passerat porten och bänkarna och nått predikstolen. Detta har pastor Ulf Ekman insett och reagerat på. Det är inte det sekulariserade Sverige Ekman diskuterar utan den sekularisering som nått in i kyrkorna. Av hans sätt att

resonera förstår man hans farhågor för att showbusiness och underhållning mer eller mindre tagit över den kyrkliga verksamheten. Evangeliet, kyrkans sanna skatt, tystas och ersätts med annat som anses häftigare och mer tilltalande.

Medborgaren i världens mest sekulariserade land ska känna igen sig också i kyrkan. Hans möte med kyrkan får inte ha störande inslag eller påminnelser om det som är obehagligt eller stötande. Den kyrkliga miljön ska vara politisk korrekt och en plats för konsumtion av tillfredsställelse. Men Ekman förstår att detta är ”ett fatalt misstag” från kyrkornas sida. Kyrkans uppgift kan inte vara att underhålla. Kyrkan ska förkunna evangelium som skapar tro och hopp för evigheten.

Hur har det då kunnat bli så här? Pastor Ekman har förståelse för reklamkampanjens aktiviteter i takt med medlemssvikt. Men hans analys är något förenklad. Det är inte i första hand verksamhetsmetodernas fel att sekulariseringen har övertagit predikstolen. Det är inte ens säkert att det fatala misstaget består i häftiga prylar och postmodern atmosfär. *Är det verkligen säkert att kyrkorna vill och kan förmedla evangelium?* Ekman frågar efter ett samtal om vad kyrkan är. Det är bra! Blindhet för vad kyrkan är och vilken uppgift den har är den troligaste orsaken till att man låtit predikstolen ockuperas av politiska och sekulära budskap och ersätta budskapet som talar om rättfärdighet, dom och evighet. Aposteln säger: *Sök det som är därovan där Kristus sitter på Guds högsta sida!* Den uppmaningen riktades till kyrkan i Kolosse (Kol.3:1f). Paulus skämdes inte för evangelium. Det var Guds kraft till frälsning för dem.

Om prästen inte går i kyrkan, varför ska andra göra det?

Frågan ställs av journalisten Göran Skytte i en gästkrönika i *Dagen* 11/02/11. Orsaken är hans bekymmer över tillståndet bland präster och medarbetare i Svenska kyrkan, som inte kommer till kyrkan annat än i de fall man har betalt för det. En kyrkoherde i en församling, som Skytte besökte, berättade att han bar på en önskedröm som bestod i att *”församlingens alla anställda för en gångs skull ska komma till kyrkan för att lyssna och delta”*. I flera andra sammanhang har Skytte hört klagomål över församlingens präster som kom bara då de tjänstgjorde. Vid ett tillfälle hade prästerna i en församling ansökt om tjänstledighet under påskhelgen *”för att vara lediga under påsken som vanligt folk”*.

Skytte uttrycker sorg över detta faktum som inte bara begränsas till

Svenska kyrkan, hans egen kyrka, utan också frikyrkorna. Han citerar Fredrik Modéus, en präst som reser runt och talar om församlingsbyggande och intygar att detta är ett verkligt problem. Skytte besöker ibland en församling där han deltar i en morgonbön med några av församlingens medlemmar. Han konstaterar att det endast är några äldre kvinnor som kommer. Församlingens diakoner och präster däremot går in genom en annan dörr och deltar inte i bönen.

Göran Skytte som är journalist med skarp iakttagelseförmåga frågar sig om en ledare på ett gym skulle acceptera att tränarna blev mer och mer orörliga och överviktiga. *”Men på inte så få håll inom den svenska kyrkligheten tycks man acceptera att både personal och ledare avstår från andlig mat, varvid de får ett i andlig mening allt mera anorektiskt utseende.”* Han avslutar med *”Gode Gud hjälp oss!”*.

Naturligtvis är ett gudomligt ingripande den enda räddningen. Vad som behövs är en sund andlig hunger efter Guds ord. Det förutsätter ett andligt liv! Tänk om det är så allvarligt att kyrkan inte har någon andlig mat att ge? Varför ska man då gå dit? Och den andliga anorexin kan vara så allvarlig och långt gången att man inte tål någon andlig mat. Då känner man sig friskare om man tillbringar påskhelgen i skidbacken eller på solsemester, ”som vanligt folk”. Om prästen inte går till kyrkan, varför ska andra göra det? Kanske frågan istället ska formuleras: Vad ska man överhuvudtaget ha kyrkan till?

Missionen fortsätter

Denna frimodiga överskrift hade Ledaren i *Kyrka och Folk* nr 9/2011. Artikelförfattaren Gunnar Andersson ingår i redaktionen för tidningen. Han är mån om att bevara kyrkans mission i sin ursprungliga tappning. Svenska kyrkan har inte haft någon direkt missionsverksamhet under senare år. Det som tidigare hette Svenska kyrkans mission (SKM) ändrade sin inriktning för några år sedan och kallades för Svenska kyrkans internationella arbete. Nu har man gått in i en sammanslutning av flera organisationer och kallar sig *Svenska kyrkan, Act Alliance*. Andersson konstaterar att det är ”längesedan Svenska kyrkan på riksnivå slutade att verka för traditionell kristen mission”. Han menar att det har lett fram till att: ”kollekterna och givandet har minskat drastiskt under ett antal år och med denna förändring kommer takten säkert inte minska”.

Andersson har uppfattningen att kyrkans uppgift är att *omvändelse*

och syndernas förlåtelse ska predikas i Kristi namn för alla folk med början i Jerusalem (Luk. 24:47). Men så konstaterar han: ”Vissa tycks mena att man inte kan föra fram Bibelns ’exkluderande’ anspråk om att Jesus är enda vägen till gemenskap med Gud eftersom det innebär att man säger att övriga världsreligioner har fel. Men att tänka så är att vända perspektiven upp och ner. Bibeln slår fast att det bara finns en väg till Gud, men huvudfokus är inte att det ’bara’ finns en väg utan att det *faktiskt finns en väg* till frälsning och gemenskap med Gud! Det går att bli frälst, förlåten, upprättad och få del i den eviga gemenskapen med Gud.”

Det är tydligt att Anderssons uppfattning om kyrkans uppgift i världen skiljer sig en hel del från hans kyrkas. I den kyrkan kan man inte längre på riksnivå tala om det kristna budskapet som helt unikt och väsensskilt från världsreligionernas. Nu inser han att Svenska kyrkan inte längre vill vara med i det verkliga missionsarbetet. Men missionen fortsätter utan Svenska kyrkans hjälp, det svarar Frälsaren för, säger han och citerar: *Detta evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd bland alla folk, och sedan skall slutet komma* (Mark. 24:14).

Det är på ett sätt svårt att dela Anderssons oro över utvecklingen inom missionsarbetet. Med den inställning som Svenska kyrkan har i fråga om kristendomens exkluderande anspråk gör man ”större nytta” med sin hjälpverksamhet på det materiella planet. Det är en helt annan sak att bedriva mission. Då måste ”huvudfokus” ligga på att föra fram evangelium till frälsning, liv och evig salighet. Och Bibelns huvudfokus är att det finns bara en väg till Fadern. Jesus säger: *Jag är vägen och sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig* (Joh. 14:6).

Andersson har rätt i att Frälsaren svarar för sin kyrkas mission i hela världen. Han är inte till någon del beroende av vare sig Svenska kyrkan eller någon annan kyrkoorganisation. Men det är hans kyrka som har fått uppdraget att förkunna evangelium för allt skapat. Om man inte vill eller förstår den uppgiften, är det ärligare att kalla verksamheten *Act Alliance* och ta bort ordet kyrka i sammanhanget.

Kyrkans uppgift är att dela lag och evangelium oförfalskat och oinskränkt för alla folk. I sin artikel ger Andersson uttryck för oro för de 6645 folkslag i världen där mindre än två procent är evangeliskt kristna. En högst befogad oro! Men vårt eget folk då? Hur många procent av svenskarna har idag möjlighet att höra Guds ord och evangelium rent och oförfalskat? Vad är det man hör då man kommer i kontakt med kyrklig verksamhet?

Samtal med humanister

Humanisterna har de senaste åren fått stor genomslagskraft, mycket tack vare sin ordförande Christer Sturmark som gärna syns och hörs i olika sammanhang. Också i kyrkliga verksamheter har humanisterna rönt ett visst intresse och deltagit i offentliga samtal och debatter. Sturmark har bl.a. besökt Livets Ord i Uppsala och blivit intervjuad i en rad kristna dagstidningar. Författaren och läraren Lennart Göth skriver om ett samtal med humanisterna i *EFS Budbäraren* mars 2011. Referatet visar upp en del av de egendomligheter man kan förvänta sig av ett sådant möte.

Själv tycker Göth att det var så bra att han hoppas på fler möten med Humanistiskt nätverk i Kristianstad. Han har förstått att humanisterna för en kamp mot religion i allmänhet och kristendomen i synnerhet. I sitt möte med humanisterna säger han sig i första hand vilja uppträda i den grundtvigianska andan, dvs. att först vara människa och sedan kristen. Han säger:

I samtal om Gud blir han lätt ett objekt, ett ting som ska göras troligt, eller motbevisas och göras osannolikt. Finns Han eller finns Han inte? Det är något i själva frågan som gör mig obehaglig till mods...

Vårför vi människor har ett samvete kan förklaras på många olika sätt, alltifrån Freuds överjag till förekomsten av spegelneuroner i våra hjärnor. Ändå förutsätter moraliska människor att våra samveten på ett eller annat sätt speglar något som är rätt, något vi ska underkasta oss. En varelse som lider har rätt till vår hjälp. Det är som om det utgår från denna varelse, alldeles oavsett om det kravet får röst eller ej...

Det är när vi svarar på tillvarons tilltal som Gud träder fram som den Andre, den som enligt muslimerna är oss närmare än vår egen pulsåder, men samtidigt inte går att definiera: Hans ethundrade namn är inte känt. Utifrån mitt sätt att se på tillvaron, har jag därför inga svårigheter med att säga att det är Gud som kallar dessa humanister in i deras kamp mot religiöst förtryck. Jag försöker säga det till dem. Det går inget vidare.

Göth säger att han finner det svårt att samtala om Gud. Själva frågan om han finns eller inte finns blir till och med obehaglig för honom. Då borde han väl knappast samtala med humanisterna. Där kommer han inte undan samtalet om Gud även om han skulle vilja det. Humanisternas program är i sig en kamp mot gudstron. De säger sig även bekämpa all sorts religion vilket väl i sinom tid kommer att utplåna deras egen rörelse som mycket väl kan betecknas som *religiös*.

Nu är emellertid Göth splittrad när det gäller det mänskliga samvetet. Han anser att det faktum att vi människor har ett samvete kan förklaras på många olika sätt. Man kan tro på Freuds överjag eller hjärnans spegelneuroner, en diskussion som måste göra humanisten lycklig. En som påtar sig rollen som kristen företrädare i samtal med humanister bör vara så förberedd att han vet varifrån samvetet kommer enligt kristen tro. Han kunde hänvisat till Romarbrevet 2:14-15: *”Ty när hedningar som saknar lagen, av naturen gör vad lagen befäller, då är de sin egen lag, fastän de inte har lagen. De visar att det som lagen kräver är skrivet i deras hjärtan. Om det vittnar också deras samveten och, när de är tillsammans, deras tankar, som anklagar eller försvarar dem.”*

Varje humanist frågar efter gudsbevis. Göths svar är minst sagt underligt. Han säger: *”Det är när vi svarar på tillvarons tilltal som Gud träder fram som den Andre, den som enligt muslimerna är oss närmare än vår pulsåder.”* Vårt svar på tillvarons tilltal tvingar fram Gud som den Andre! Hur detta svar på tillvarons tilltal fungerar i verkligheten besvaras av förståeliga skäl inte. Men för humanisten måste detta framstå som förvirrande. Är detta det ”kristna” svaret? Då bevisar det närmast en ömklig fattigdom i den kristna tron som måste ta hjälp av muslimernas föreställningsvärld.

Paulus kunde ge svar vid mötet med grekerna då frågan om Guds existens behandlas. Han säger: *”Han som är Herre över himmel och jord bor inte i tempel som är gjorda av människohand. Inte heller låter han betjäna sig av människohänder som om han behövde något, han som åt alla ger liv och anda och allt. Och han har av en enda människa skapat alla människor och folk, för att de skall bo över hela jorden. Han har fastställt bestämda tider och utstakat de gränser inom vilka de skall bo, för att de skall söka Gud, om de möjligen skulle kunna treva sig fram till honom och finna honom, fastän han inte är långt borta från någon enda av oss. Ty i honom är det vi lever, rör oss och är till”* (Apg. 17).

Göth säger sig vilja samtala med humanisterna om det som förenar. Ett sådant samtalsämne är enligt honom frihet. Det är bra och ett ämne som både humanister och Göth trivs med. Inom den ekumeniska rörelsen brukar man säga att man ska söka efter det som förenar istället för det som skiljer. Därför är det inte omöjligt att Göth en dag förenas med humanisterna i en gemensam bekännelse kring frihetsbegreppet och mot religiöst förtryck. Göths eget svar på tillvarons tilltal gör att han är övertygad om att det är Gud som kallat humanisterna i kampen

mot religiöst förtryck. Ett exempel på ett sådant förtryck i vårt land är skolavlutningar i kyrkan, som visar på kyrklig maktutövning, menar han. Därför anser han att humanisternas ”kamp mot kyrklig maktutövning” är angelägen. Betyder det då att humanisterna har en gudomlig kallelse att skydda människor för den kyrka som brukar kalla sig folkkyrka? Det heter: Herren kallar vem han vill. Och Skriften säger: *Om dessa tiger ska stenarna ropa!*

Värnamopräst slipper vigselrätt

Håkan Sunnliden, präst i Värnamo, har begärt att få sin vigselrätt återkallad med anledning av Svenska kyrkans nya vigselordning för samkönade par. Enligt *Världen Idag* 29/03/11 har nu Kammarkollegiet fastslagit: ”Det finns ingen laglig skyldighet att vara vigselförrättare.” Svenska kyrkan hade i sitt yttrande ansett att det inte fanns några skäl att återkalla vigselrätten. Men enligt Kammarkollegiet är det klart att han nu slipper skyldigheten att viga. Syftet enligt honom själv är att väcka uppmärksamhet kring frågan. ”Jag är bibellärare i botten och undervisar om äktenskapet utifrån kristen tro. Den sekulära staten har kommit med en motundervisning som jag inte ställer upp på, men som Svenska kyrkan anpassat sig efter”, säger Håkan Sunnliden. Man skulle önska att det fanns fler med Sunnlidens mod att åberopa Bibeln i äktenskapsfrågan.

AS

Gåvoredovisning februari – mars 2011

För tidskriftens gratisspridning

Anna-Liisa Nylund, Finland 150 EUR, Ole Sandlin, Piteå 250, Eva Eriksen Edström, Västerås 50, Anders Kindstedt, Enskede 250.

Till Stiftelsen Biblicum

Helsingin Lutherilainen Tunnustuskirkko 75 EUR, Okänd 400, Öyvind Edvardsen 10 NOK, Bertil Andersson, Munka-Ljungby 75, Tor Jakob Welde, Laksevåg 60 NOK, Christian o Johanna Ahlskog, Finland 40 EUR, Ingemar Lennarp 250, Martin Wihlborg, Mölndal 575, Inga-Lill Hedin, Värnamo 250, Anonym 500, Gerhard Hansson 200, Gunnar Söreke 250, Raymond Backsjö 200, Valter Falk 50, Lars Isaksson, Huddinge 300, Gunnar Aktås, Söderköping 50, Mats Huselius, Göteborg 125, Madeleine Krieger, Minneapolis 250, Ingegerd Örberg, Piteå 250, Max Persson, Eslöv 80.

Stort tack för detta värmande stöd för biblisk tro. Om frivilliga gåvor till arbetet med Guds hus säger kung David: "Vad är väl jag, och vad är mitt folk, att vi själva skulle förmå ge sådana frivilliga gåvor? Nej, från dig kommer allt, och ur din hand har vi gett det åt dig" (1 Krön. 29:14). "Av egen kraft är ingen stark" (1 Sam. 2:9). "Inte åt oss, HERRE, inte åt oss utan åt ditt namn ge äran, för din nåds och din sannings skull" (Ps. 115:1).

Vädjan om hjälp

• Vi vädjar till alla som förstår värdet av ett fritt bibelforskningscentrum för information och forskning att ekonomiskt stödja Stiftelsen Biblicum. Utan trogna understödjare kan Biblicum inte fullfölja sin viktiga uppgift.

Bankgiro Sverige 251-4701
Plusgiro Sverige 15 23 35-6
DnB NOR Norge 7877.08.15400
SAMPO Finland 800017-70843747

• Hjälp oss att sprida våra böcker och småskrifter! Inte minst studerande och lärare behöver en saklig information om Bibeln och bibelforskningen, som inte tar sin utgångspunkt i förlegade bibelkritiska teorier utan noggrant presenterar *biblisk tro och historiska fakta om Bibeln*.

• Hjälp oss också att få flera understödjare och prenumeranter på vår tidskrift!

Stiftelsen Biblicum

Besöksadress:

Hantverkaregatan 8B, 341 36 Ljungby. Tel 0372/86303

Postadress:

Ordförande Alvar Svenson, Klasgatan 10, 340 14 Lagan
Tel 0372/30857. E-mail: alvarsvenson@yahoo.se

Tidskriftens expedition:

Ingvar Adriansson, Släntvägen 10, 331 35 Värnamo
Tel 0370/18217. E-mail: biblicum@bredband.net

Kontakt i Norge:

Egil Edvardsen, Solåsvn. 20, 4330 Ålgård Tel 51617540.
E-mail: egil.edvardsen@luthersk-kirke.no